

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

MAJ 2018

letnik 67, številka 5

4

POGOVOR S PETROM KUJARJEM
Nič ni dano samo od sebe

8

JEZIKOVNI KOTIČEK
V rožicah

11

RAFAELOVA DRUŽBA
Na velikonočnem srečanju v Prezidu

Slovenski družinski dan v Bruslju (10. 3. 2018)

Monika in Marko Zupanc
v vlogi voditeljev družinskega dne

Starši so pozorno prisluhnili predavateljema Marku in Moniki.

Čarobne besede iz pravljic so otroke popeljale v svet
otroške domišljije.

Naši najmlajši otroci so prisluhnili vzgojiteljici Martini.

Otroci so med mašo predstavili postaje križevega pota
in svoja razmišljanja.

Odrasla skupina otrok med
katehezo na vrtu Slovenskega
pastoralnega centra

Sklep družinskega dne z zahvalno mašo in hvaležnim nasmehom

Prizor ob koncu družinske igre po kosilu v bližnjem parku

Starši in otroci med ogledom projekcije o Afriki na družinskem dnevu v Bruslju

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Nika Jesenko, Družina d. o. o. • Fotografija na naslovnici: Dejan Knežević, Češnjev cvet • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR S PETROM KUJARJEM Nič ni dano samo od sebe	4
JEZIKOVNI KOTIČEK V rožicah	8
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki Novice Ideološka kontaminiranost	9 9 10
RAFAELOVA DRUŽBA Rafaelova družba na velikonočnem srečanju v Prezidu	11
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI Saša Šantel – mož širokega ustvarjalnega duha	11
ŽUPNIJE	12
ZGODBA Njegova suknja	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Z naravo do močnejše slovenske zavesti

Življenjska izkušnja nas uči, da premnoge stvari na tak ali drugačen način odidejo ali celo umrejo in se nikoli več ne vrnejo. Pod tem vtisom se ne bi smeli čuditi, če bi tudi narava z zimo in vsem tistim videzom mrtvila ostala za vedno brez življenja. Na srečo ni tako. V njen ustroj je, kot vidimo iz leta v leto, položena cikličnost, tako da lahko mirno in brezskrbno pričakujemo novo življenje, novo pomlad. Čeprav to vemo, nas meseca april in maj vedno znova prevzameta s svojim brezmejnimi razkošjem. Čudo so travne in gozdne površine, ki v nekaj dneh iz rjavine ali ogolelosti postanejo zelene, čudo je pestra živobarvnost, ki se izmenjuje iz dneva v dan, in čudo je razsipna lepota že enega samega malega cveta, čeprav ustvarjenega le za nekaj dni.

Naši predniki so stoletja živeli z naravo. Od nje so bili odvisni, preživljala jih je, oni pa so ji vračali skrb in spoštovanje. Še večje spoštovanje so namenjali Stvarniku, njegovi besedi in redu, ki ga je položil v stvari. Tako je bilo povsem jasno, da ima denimo človeško življenje prednost pred življenjem rastline. S tehnološkim napredkom je človek vse bolj obvladoval naravo, rastle je njegov napuh in z veliko vneto se je posvečal dejavnostim, s katerimi se je lahko predajal iluziji, da nad njim ni nikogar, da je sam svoj gospod.

Tako je sodobni čas največje vrednote začel zanemarjati. Človek je postajal vse bolj sploščen, saj so ga omejili na vidno in otipljivo oziroma samo na tisto, čemur so lahko prilepili nalepko znanstvenosti. Vsak smisel za človekovo presežnost je bil označen za manjvreden in zastarel. Vendar posledic niso nosile le tiste najvišje vrednote: kakor se je uzakonjala pravica do uničevanja nerojenih otrok, kakor je bila odrišana vera, tako se je na drugi strani uničevala tudi narava. Posledice in izgledi za naprej niso ravno svetli.

Nenavadno je to, da so najvišje vrednote ostale zanemarjene še naprej, nekatere nižje pa so postale kakor vera. Tako družina, mediji, šola in družba vzgajajo denimo k ekološki osveščenosti, vzgoja za življenje pa je tako rekoč prepovedana.

Seveda je ekološka zavest pomembna in nimamo se namena zgražati nad dogmami o ločevanju odpadkov in podobno. Ne, opozoriti hočemo pravzaprav na pozitiven vidik. Take sodobne »religije«, kot je okoljevarstvo ali politična korektnost, nam nazorno kažejo, kako je tudi v današnjem času mogoča vzgoja za stvari, ki jim odločevalci nadenejo pozitiven predznak. Splošna naravnost ustvarja pritisk, da ljudje želijo biti osveščeni in jim niti na misel ne pride, da bi smeti metali skozi okno na ulico.

Če neka skupnost želi, ima torej dokazano možnost, da vzgaja k tistim vrednotam, ki jim daje velik pomen. To med drugim velja za demokracijo in državljansko zavest. Nič manj pa tudi za slovenstvo – čeprav v morju tujine.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikaneč
e-naslov: cikaneč@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO
oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG
SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles /Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA
DELEGATURA – AUMÔNERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernejski
e-naslov: zupnija.sentjernejski@rc.ki

ITALIJA
SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA
KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucej@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
M (*49) 175.2462 425
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzija@gmail.com, alojzija.rajk@rc.ki

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT
Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
www.skgmuc.com
e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucej@msn.com
župnik v pokoj: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA
SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA
SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rc.ki

ŠVICA-LIECHTENSTEIN
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Nič ni dano samo od sebe

Pogovor s Petrom Kuharjem

> **Gospod Kuhar, kako bi sami sebe označili, kot zdomca ali kot izseljenca? Zakaj ste se preselili iz Slovenije na Češko?**

Najbolj se počutim potovec ali selivec, sploh pa ne izseljenec ali zdomec, saj so me v tujino odpeljali drugi razlogi kot izseljence ali zdomce. V tem potovstvu vidim predvsem prednosti. Usoda ali Božja volja me je prenesla na Češko, v bližino Prage, kjer živiva z ženo. V njeni domovini sva že deseto leto. Selivec sem vse od otroških let. Tako mi nikoli ni bilo težko živeti se v nov kraj in druge narode, ljudi.

> **Ali na Češkem živi veliko Slovencev?**

Slovenska skupnost tukaj je kar močna, a nas, mislim, nihče še ni zares preštel. Tudi precej drugačna skupnost smo kot npr. drugod po zahodni Evropi. Po nekdanjih merilih bi se sicer lahko reklo, da so v večini zdomci, saj so tukaj mnogi, zlasti mladi, našli visoko kvalificirano delo, in veliko jih je doseglo tudi odgovorne položaje. Zlasti mladih vsako leto nekaj deset pride študirat na češke univerze, ne le v Prago, in marsikateri potem tu kasneje tudi ostane, saj z dobro kvalifikacijo in znanjem jezikov ni težko dobiti dela za podobno ali boljšo plačo, kot je v Sloveniji.

> **Kako bi na splošno opredelili slovensko navzočnost na Češkem?**

Kolikor vem, so tukajšnji Slovenci uspešni tako v podjetništvu kot v umetniških poklicih. Nekateri so zaposleni v predstavnostnih slovenskih ali tujih podjetjih, nekaj jih predava na univerzah, nekaj deluje v kreativnih poklicih, kot so gledališče, film, televizija in podobno. Tisti, ki imajo družino, lahko v Pragi svoje otroke dajo bodisi v češke državne ali zasebne šole ali pa v zasebne šole z angleškim, nemškim, francoskim ali italijanskim učnim jezikom. Enkrat na teden je tudi dopolnilna šola slovenskega jezika; želeli bi bilo, da bi jo obiskovalo še več malčkov.

Opaziti pa je, da so mladi, ki so na Češkem odrasli ali so tukaj rojeni, popolnoma integrirani, četudi govorijo jezik svojih staršev. Skratka, podoben pojav kot drugod po svetu.

> **Češka in Moravska, še manj pa komunistična Češkoslovaška ni veljala za državo, kamor bi Slovenci množično odhajali. Je zdaj, po koncu prejšnjega režima, drugače? Kako bi nov položaj na kratko označili? Zakaj sta Brno in Praga tako privlačna za Slovence?**

Ko se je država po letu 1989 znebila prejšnjega režima, se je hitro začela modernizirati in statistično že dohiteva Slovenijo. Zlasti Praga in Brno sta zelo moderni mesti, za študij izvrstni, niti ni težko najti dela, še posebej ne v tujih korporacijah in podjetjih, ki jih je zelo veliko. Zato na Češko pride delat veliko tujcev. Samo Američanov npr. je menda več kot petdeset tisoč. Veliko je tudi drugih. Praga je pravi velemestni konglomerat narodnosti in ras.

> **Obstajajo na Češkem slovenska društva? Kdaj so bila ustanovljena in kje?**

Imamo kar dve društvi. Predvsem v Pragi in okolici deluje uradno registrirano Slovensko društvo Jože Plečnik, nastalo je leta 2013. V Brnu ima

jo Češko-slovensko društvo. Uradno registrirano je od jeseni 2002.

> **Ali pogosto sodelujete?**

Reči je treba, da so v Brnu zelo dobri organizatorji, tako da marsikatera slovenska skupina pride še k nam v Prago. Ne nazadnje tudi zato, ker Slovenci, ko pridejo v Brno, navadno želijo videti še Prago, in takrat jim kaj pomagajo naši člani. Nekateri zbori so nastopili v cerkvi Srca Jezusovega, ki je zgrajena po Plečnikovih načrtih, celo med mašo so peli.

> **Ima ta cerkev za Slovence kak poseben pomen, ne le zato, ker je Plečnikovo delo?**

Naj povem, da to cerkev organizirano obiskujejo slovenski romarji, ki zase pripravijo mašo v slovenščini.

Nekajkrat na leto, okrog večjih praznikov, se pripelje iz Münchna gospod msgr. Janez Pucelj in za nas tukajšnje daruje sv. mašo. Vedno nam prinese tudi Našo luč. Tudi v prenesenem pomenu. Slovensko veleposlaništvo je lani izdalo lep koledar na temo slovensko-čeških stikov, uredil pa ga je veleposlanik Leon Marc. Pod fotografijo Plečnikove cerkve je zapisano, da je to slovensko srce Prage. Tudi sam tako čutim.

> **Kdo vse so člani slovenskega društva v Brnu?**

Vse pove naziv – Češko-slovensko društvo. Pohvalijo se lahko z lepo dejavnostjo, številnimi gostovanji iz Slovenije, poskrbijo celo za študentsko izmenjavo. Tako je na društvenih straneh zapisal dr. Jiří Matyášek, eden najzaslužnejših za ustanovitev društva v Brnu ter od leta 2002 do leta 2015 tudi predsednik. Od takrat društvu predseduje mgr. Alena Šamonilová.

V društvenem vodstvu so zvečine Čehi, kar je razumljivo, saj so oni ustanovili društvo z namenom povezovanja s Slovenijo. Po mojih izkušnjah vsi znajo slovensko, predsednica pa je slovenščino celo študirala. Ljubiteljev Slovenije in Češke je resnično zelo veliko. Ravno zato ima društvo iz Brna člane tudi v Sloveniji.

> **Kako pa je nastalo slovensko društvo v Pragi? Kdo vse so člani?**

Spomladi 2013 smo imeli ustanovni občni zbor, že jeseni pa je Helena Poche, učiteljica slovenskega dopolnilnega pouka v Pragi, pripravila zelo obiskane Dneve slovenske kulture. Prvi predsednik izvršnega odbora sem bil sam, zdaj pa že kakšno leto vodi društvo Iztok Toplak. Naši člani so različnih narodnosti, poleg Slovencev in Čehov recimo tudi Poljaki in Slovaki, včasih pa se nam na prireditvah pridruži tudi kdo iz zelo močne skupine drugih narodov iz nekdanje Jugoslavije. Le-ti so večinoma begunci iz BiH, tudi s Hrvaške in Srbije, vsak s svojo žalostno usodo. Nekateri obiskujemo njihove prireditve, oni pa naše. Na formalni ravni za zdaj povezovanja še ni, čeprav se kakšne ideološke »jugonostalgije« zares ni bati.

> **Kakšne prireditve in dejavnosti pripravljate v Plečnikovem društvu?**

Vsako leto pripravimo nekaj prireditev. Z mednarodnim festivalom Evropski pesniki v živo že

Peter Kuhar

četrtič sodelujemo pri slovenskem delu programa, katerega prireditelj je češko avtorsko društvo Stranou/Ob robu. Festival bo letos junija že enajstič, vse dogodke pa pripravlja skupaj s soprogo Lenko Kuhar Daňhelovo, češko pesnico in prevajalko, predsednico društva Stranou/Ob robu. V zadnjih nekaj letih je nastopilo kakšnih trideset slovenskih ustvarjalcev. Prek društva sva z Lenko pripravila kar nekaj prireditev, literarnih večerov in razstav tudi po Sloveniji, s poudarkom na medsebojnih, češko-slovenskih kulturnih stikih in osebnostih. Nazadnje je bila 19. aprila 2018 pred koncertno dvorano Union v Ljubljani odkrita spominska plošča češkemu glasbeniku Václavu Talichu, prvemu dirigentu Slovenske filharmonije pod tem imenom. Velja za njenega ustanovitelja. V Ljubljani je deloval v letih 1908–1912 in se poročil z Ljubljančanko, pianistko Vido Prelesnik. Po Talichovem odhodu je orkester nehal delovati. Sedanja Slovenska filharmonija je to imenovanje prevzela šele leta 1947.

> **Poudarjate najbolj leposlovje, zakaj?**

Ker mi je leposlovje blizu in ker gre tudi za slovensko besedo, da se sliši na tujem. O veljavi festivala govori ne nazadnje že naslednje dejstvo – v slovit knjižnici Václava Havla v Pragi je to že dolgo edini literarni dogodek, kjer se predstavljajo tudi slovenski književniki.

> **Kaj pa druge zvrsti, kot so gostovanja pevskih zborov, razstave in podobno?**

Pevski zbori so v Pragi in Brnu kar reden gost. Naj omenim vsaj enega. Lansko pomlad je pri nas nastopil Komorni pevski zbor Zveze Slovencev na Madžarskem. To je bila na Češkem doslej sploh prva predstavitev Porabskih Slovencev. Zbor vodi moj brat Tomaž. Že dejstvo, da Slovenci živijo tudi na Madžarskem, je bilo za češko publiko veliko presenečenje. Z Lenko sva zato v češkem jeziku pripravila poseben predstavitveni list o Porabju ter o slovenski avtohtoni kulturi v tem delu Madžarske. Društvo Jože Plečnik je za to gostovanje dobilo podporo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

> Kakšne prireditve pa ste v Plečnikovem društvu načrtovali za letošnje leto?

Letos bo nadaljevala pot po Češki republiki fotografska razstava o Sloveniji, s posebnim poudarkom na delih arhitekta Jožeta Plečnika. Sicer je razstava del lanskega programa, izvedenega v Pragi. Jeseni pa bo v Pragi na Filozofski fakulteti razstava o dr. Mihajlu Rostoharju (1878–1966), ki je bil rojen blizu Krškega. Zaslužen je za ustanovitev Univerze v Ljubljani leta 1920, na praški Karlovi univerzi je predaval že pred prvo vojno, med obema vojnoma pa na univerzi v Brnu. Velja za utemeljitelja moderne psihološke znanosti na Češkem. Šele po drugi vojni je nadaljeval delo v Sloveniji. Razstavo pripravljamo z Mestnim muzejem Krško, ob 140-letnici Rostoharjevega rojstva.

> Najbrž vsega tega ne bi mogli izpeljati brez pomoči. Kdo vse vas podpira?

Zagotovo bi lahko bilo prireditev še veliko več, če nam ne bi zmanjkovalo sil, predvsem pa denarja. Finančna podpora za Plečnikovo društvo, zanj lahko govorim, prihaja z Urada RS za Slovence. Žal nam ne morejo ustreči v takšni meri, da bi lahko izpeljali vse načrtovane dogodke, zato marsikaj opustimo, prenesemo na naslednje leto ali pa dogodek vseeno skušamo kako izpeljati. Če omenim slovenski del festivala Evropski pesniki v živo, ki obsega dvanajst nastopov v štirih dneh, ne le v Pragi, ampak tudi v bližnjem Berounu, potem je jasno, da moramo poiskati še druge vire, tudi v lastni denarnici. Skoraj ne mine leto, da ne bi izšel knjižni češki prevod slovenskega avtorja, pri čemer nam deloma pomore še Javna agencija RS za knjigo. Tudi Javni sklad RS za kulturne dejavnosti nam pomaga. Slovenske avtorje iz avstrijske Koroške podpre Avstrijski kulturni forum iz Prage.

Zelo dobro sodelujemo tudi s slovenskim veleposlaništvom v Pragi, ki tudi samo pripravlja izvrstne kulturne in druge programe. Skoraj vsi dogodki ob Plečnikovem letu na Češkem so bili sad truda veleposlanika Leona Marca in njegovih sodelavcev.

Veleposlaništvo je pokrovitelj vseh naših dejavnosti, ne le festivala Evropski pesniki v živo. Iz slovenskega veleposlaništva so edini, ki pridejo poslušat naše literarne večere. Prav tako nas obiskujejo z Avstrijskega kulturnega foruma, drugi diplomati pa (še) ne, čeprav jim sporočimo, da so nastopajoči prišli iz njihovih držav.

> Slovensko-češki stiki so bili že v zgodovini zelo razviti. Lahko kaj poveste o tem?

Zlasti Praga je bila že skozi zgodovino privlačna tudi za Slovence. Prva češka kraljica Barbara Celjska je tako iz rodu celjskih grofov. V Pragi je večino

del ustvaril skladatelj Jakob Petelin Gallus, rojen v Ribnici. Ne le Dunaj in avstrijski Gradec, tudi Praga je bila mesto, kamor so mnogi odhajali študirat. Znano je, da so naši izobraženci študirali v Pragi, kar nekaj jih je tam potem znanstveno delo tudi nadaljevalo. Odločilnega pomena za nas je bil zlasti češki vzor v 19. stoletju, v času t. i. pomladi narodov, in na začetku 20. stoletja. Ne le Prešeren in češki pesnik Macha sta bila prijatelja, s češkimi jezikoslovci so sodelovali tudi Miklošič, Kopitar itd. V prejšnjem stoletju je znamenit jezikoslovec Matija Murko, rojen blizu Ptuja, ki je pred tem predaval na dunajski in graški univerzi, nato v Pragi, kjer je tudi pokopan. Premalo znan je že omenjeni psiholog Mihajlo Rostohar. In obrnjen – Čehi so zelo zaznamovali Slovenijo, vendar na to niti nismo pozorni. Večino zgradb v mestnem jedru Ljubljane, ki so zrasle okrog leta 1900 okrog Plečnikovega Tromostovja, so zasnovali češki arhitekti, prav tako zgradbo Opere v Ljubljani. Češki glasbeniki so vzpostavili glasbeno šolstvo od Maribora do Trsta, prvo slovensko opero, Gorenjski slavček, je napisal Čeh A. Foerster. Konec koncev – konstruktor prve planiške velike skakalnice, Bloudek, je bil češkega rodu. In Čeh E. Zelinka je »oče« slavnih slovenske pijače cockte ...

> Lahko spregovoriva še nekaj besed o vas? Kje ste rojeni, v kakšnem okolju ste rasli?

Mama in oče sta bila učitelja, tako da smo živeli v učiteljskih stanovanjih po Prekmurju. V letih po vojni so učitelje premeščali z dekreti – ugovarjati ni bilo možno.

Rojen sem leta 1944, med madžarsko okupacijo torej, blizu Porabja, na Madžarskem, in sicer v obmejnem mestu Körmend, po slovensko Kermedin, od koder je bila naša mama. Ostali trije bratje so že rojeni v Sloveniji in živijo v Prekmurju.

> Priimek Kuhar oz. Kúhar je zelo znan. Vas vežejo kakšne sorodstvene vezi s to rodbino?

Priimek Kuhar je v Sloveniji res pogost, skoraj tri tisoč nas je. Največ, mislim, da nas je v Prekmurju, precej tudi na obeh straneh meje na Koroškem, celo na Gorenjskem, v Ljubljani in drugod. Toda med štiriindvajsetimi Kuharji, kolikor jih navaja slovenska wikipedia, sta le dva naša sorodnika, dr. Aleš Kuhar je moj nečak, pokojni porabski duhovnik Janoš Kúhar pa je bil iz naše širše rodbine, sam mi je rekel, da je naš »mrzli« stric. Kar pogosto sem ga obiskoval, in navadno mi je dal kakšne tipkopise molitev ali pesmaric v porabščini, da so mu jih v Ljubljani natisnili. V cerkvi na Gornjem Seniku je bil do konca prejšnjega režima edini slovenski napis te vrste na Madžarskem: Tebe Boga hvalimo.

> Kaj oziroma kdo vas je v mladosti zaznamoval? Kako ste se odločili za poklic?

Najprej smo živeli čisto blizu avstrijske meje, na šoli v vasi Pertoča. Ta kraj še vedno nosim s seboj. Življenje v tistih takrat hudo revnih krajih je bilo lepo in človeško neprecenljivo bogato. Pri Sv. Heleni se je reklo po domače tisti skupinici hiš na enem od gričev in župniji. Od stoletja stare, majhne cerkvice je ostal zvonik, stari oltar pa je prenesen na bok ladje. Nova cerkev je bila posvečena leta 1964, od leta 2009 pa jo krasi velik mozaik p. Marka Rupnika za glavnim oltarjem.

Najbolj sta me zaznamovala zelo razgledana starša. Močno je na Pertoči vplival name takratni župnik Štefan Tratnjek, ki je imel veliko knjig in mi jih je rad posojal, potem pa sva se o njih pogovarjala. Bil sem poreden in radoživ fantič, ampak pri njem sem sedel »kot cvek«, rečemo po prekmursko. Po prvem obhajilu me je vzel za ministranta, a le za kakšno leto, morda dve, saj je mama kot učiteljica zaradi tega že imela težave; tako je pač bilo tiste čase.

Učitelj sem si želel postati tudi sam. Odšel sem študirat v Ljubljano, na slavistiko, in postal sem novinar, ne srednješolski učitelj. Vso delovno dobo sem imel opravka s kulturo. Konec koncev – naša družina je dala kar štiri učitelje; to so bili mama, oče in dva brata, nečak pa nadaljuje kot univerzitetni predavatelj.

> Zelo veliko Prekmurcev je odšlo za delom v tujino. Ali tudi iz vašega kraja in družine? Koliko je bila ta tematika po vaših krajih navzoča?

Najbrž ni družine, ki ne bi koga imela v tujini, v vsaki generaciji. Prva leta po drugi vojni jih je precej šlo na tuje ilegalno. V šestdesetih letih so mladi legalno in množično odhajali v Nemčijo delat, v Audi, Siemens, BMW ... Pred drugo vojno je v Murski Soboti imel poslovalnico Lloyd Triestina, ki je v obe Ameriki ter v francoske in belgijske rudnike odpeljal tisoče mladih, a revnih ljudi, ki doma ne bi imeli nobene prihodnosti. Iz naše družine sta takrat odšla v Argentino očetov brat in sestra, kmalu po vojni pa je z družino emigriral še en stric. Veliko nas je vsrkala Ljubljana, Maribor, tudi Zagreb ... recimo na Bledu ali kje na Obali je še danes v gostinstvu veliko Prekmurcev.

> Lani ste na vsakoletni prireditvi Dobrodošli doma, na kateri se predstavijo rojaki iz zamejstva, izseljenstva in zdomstva, sodelovali s predavanjem o arhitektu Jožetu Plečniku. Na kakšen način je prišlo do tega sodelovanja?

Lani je bilo Plečnikovo leto, srečanje pa je bilo v Prekmurju, v Murski Soboti in Rakičanu, kakšnih

Literarno-glasbeni večer na gradu Krakovec. Od leve na desno Lenka Kuhar Daňhelová, Peter Kuhar, Vesna Vaško Cáceres, po materi Slovenka (Foto: Jacek Soliński)

Mešani komorni pevski zbor Zveze Slovencev na Madžarskem, zborovodja Tomaž Kuhar, nastop na trgu v Berounu (Foto: L. K. D.)

deset kilometrov od Plečnikove bele golobice, kot rečejo njegovi cerkvi v Bogojini. Urad RS za Slovence po svetu in zamejstvu, ki srečanje organizira, je mojo temo uvrstil na program.

> Ko ste takrat govorili o Plečniku, ste izpostavili različen odnos Čehov in Slovencev do Plečnika. V čem opazate razliko?

Zanimivo je »dvojno« gledanje. Češki strokovnjaki postavljajo v ospredje Plečnikova dela predvsem v Pragi, slovenski pa zlasti tisto, kar je ustvaril v Sloveniji, še posebej v Ljubljani. Druga dela, na Dunaju, v Zagrebu in Beogradu, pridejo v knjigah navadno na vrsto šele potem. Na Češkem velja Plečnik za enega od treh največjih čeških arhitektov prve polovice 20. stoletja. Profesor Damjan Prelovšek, izjemen poznavalec Plečnikovega dela, pravi celo, da je Plečnik svoja najpomembnejša dela ustvaril med obema vojnoma, in to na Češkem.

Plečnik je bil v letih 1920 do 1935 arhitekt prenove Hradčanov, praškega gradu, ki je od 9. stoletja bil sedež cerkvene in posvetne oblasti. Pomeni, da je spreminjal podobo najstarejšega in največjega še naseljenega gradu na svetu – britanska kraljevska Windsorska palača je šele za praškim gradom. Plečnik je prenavljal tamkajšnje dvorane, protokolarne prostore, predsednikovo rezidenco, dvorišča, grajske vrtove, izdelal pa je tudi notranjo opremo, ki je še danes v rabi (vse to so od leta 1948 do leta 1989 s pridom uporabljali in marsikaj tudi pokvarili komunistični češkoslovaški politiki). Sodeloval je še pri obnovi druge predsedniške rezidence, gradu Lány. Plečnik je, med drugim, zasnoval tudi najpomembnejši češki sakralni spomenik 20. stoletja, cerkev Srca Jezusovega v Pragi.

> Ali si obiskovalci lahko vse to ogledajo?

Cerkve je odprta za napovedane, vodene ogledne in med obredi, ko pa se seveda ne spodobi postopati po njej.

Običajni obiskovalci Hradčanov – teh je vsako leto dober milijon in pol! – si Plečnikovih del v notranjih predsedniških prostorih ne morejo ogledati. Podobno je z gradom Lány, ki je oddaljen od Prage kakšnih 40 km.

Na praškem gradu lahko v urah za turistične obiske občudujemo Plečnikov slog na grajskih vrtovih, dvoriščih z obeliskom, še najbolj »plečnikovsko« je Bikovo stopnišče, vstop na južne vrtove. Ta del je odprt le do zgodnjega večera. Dober opazovalec lahko šele tam odkrije tudi majhen Plečnikov doprski kip na rdečem zidu. Oddaljenega napisa v češčini, da gre za arhitekta praškega gradu, skoraj ni mogoče prebrati. Pod Plečnikom je nekaj stebel. Tik ob poti je skoraj kvadratni meter velika plošča, kjer piše, češko in an-

gleško, da je to mariborska najstarejša trta na svetu ... Kratka Plečnikova ulica je daleč na robu mesta, več kot 20 km od Hradčanov ... Sodeč po teh zunanjih obeležjih v Pragi Plečnika skoraj skrivajo še zdaj. Kričec primer – na glavnem stopnišču, po katerem je dostop na Hradčane dan in noč odprt, naletimo na relief neznanega uličnega godca v naravni velikosti. Česa podobnega Plečnik najbrž nikoli ne bo imel.

> Kakšno vlogo je po vašem mnenju za odnos do Plečnika imel skoraj polstoletni komunistični režim v obeh državah?

O Plečniku se na Češkoslovaškem takrat javno niti ni govorilo, v Sloveniji pa komajda nekaj malega več, zlasti v strokovnih krogih, toda knjige o njem so le izhajale.

V Sloveniji je Plečnika po drugi svetovni vojni odrinjal za politiko odbijajoči pečat, da je predvsem ustvarjalec cerkvene arhitekture. Tega »greha« je bil Plečnik deloma odrešen šele z veliko razstavo v Centru Pompidou v Parizu leta 1986, nastalo na pobudo Francozov. Na Češkem oziroma v Pragi so na Plečnika začeli gledati drugače šele leta 1996. Prej je bil negativno zaznamovan tudi zaradi tesnih povezav s predvojno, »buržoazno« Češkoslovaško republiko in T. G. Masarykom, njenim prvim predsednikom. Tisto obdobje, ideje in osebnosti v povojnem, hlapčevsko prossovjetskem češkoslovaškem režimu ni imelo nikakršne veljave.

> Končalo se je Plečnikovo leto, ko smo obeležili 145. obletnico rojstva in 60. obletnico smrti velikega arhitekta. Ste bili v tem času kaj v Ljubljani? Se vam zdi, da je bilo Plečnikovo leto uspešno? Kakšni so vaši vtisi?

Plečnikovo leto je bila odlična priložnost, da se pozornost znova bolj usmeri na Plečnika. Tako v Sloveniji kot na Češkem. V Ljubljani sem videl posebno razstavo v Plečnikovi hiši, pripeljano iz Prage, nisem pa videl drugih dogodkov v Sloveniji. V Pragi je bilo kar nekaj lepo obiskanih prireditev, predavanj, diskusij, npr. v Knjižnici Václava Havla in v cerkvi Srca Jezusovega, iz Ljubljane so v Prago pripeljali razstavo o Plečniku v Sloveniji. Celotno naše Slovensko društvo Jožeta Plečnika je pripravilo lepo razstavo fotografskega kluba iz Škofje Loke, s poudarkom na Plečniku. V Avstrijskem kulturnem centru je prof. Prelovšek pripravil razstavo o dunajskem Plečnikovem opusu in Zacherlovi hiši, sam je imel nekaj predavanj ipd. Če naj omenim še svoj skromen delež – poleg člankov v slovenskih medijih: za Češki radio, program Vltava, sem pripravil skoraj enourni oddajo o Plečniku, nastopila pa sta prof. Prelovšek in prof. Tomáš Valena, ki je po materi slovenskega rodu, rojen je v Pragi, deloval pa je

Natascha Grilj, nekdanji kulturni ataše in direktorica Avstrijskega kulturnega foruma v Pragi, Peter Kuhar, pesnica Cvetka Lipuš z avstrijske Koroške (Foto: Bogdan Hren)

v Münchnu in po svetu. Šele letos je v češčini izšla njegova monografija o Plečniku, enaka, kot je leta 2013 izšla pri Celjski Mohorjevo družbi. V Sloveniji smo na prof. Valeno še posebej pozorni zlasti od leta 1996, ko je v Pragi pripravil razstavo Josip Plečnik – Arhitektura za novo demokracijo.

> Nenavadno je, da je v preteklih letih bilo v Ljubljani postavljenih kar nekaj spomenikov, slovenskim in tujim osebnostim ... Kako naj si razlagamo, da v Tivoliju najdemo kip Edvarda Kocbeka in Borisa Pahorja, toda niti na tivoljski Plečnikovi promenadi ni njegovega kipa, ki bi s klobukom pozdravljaj mimoidoče?

Zakaj je tako, bi najbolje vedeli tisti, ki o postavljanju spominskih obeležij odločajo. V Ljubljani sicer nihče nima toliko spominskih obeležij kot Plečnik, je pa res, da so večinoma znotraj stavb, ki jih je zaznamovalo Plečnikovo delo. Na ogled je Plečnikova hiša, preurejena v muzej. Majhen trg nedaleč od slovenskega parlamenta nosi Plečnikovo ime. Ni pa spomenika na prostem, ki jih je Ljubljana sicer vedno bolj polna. Celotni ruski pesnik Puškin, ki nikoli ni bil v Ljubljani, je dobil doprski kip, Plečnik pa še vedno čaka nanj.

> V začetku letošnjega leta smo lahko brali kritično besedilo dr. Damjana Prelovška ob zaključku Plečnikovega leta. Poleg njegove kritične omembe kandidature Plečnikovih del za seznam svetovne kulturne dediščine UNESCO, ali se vam zdi, da je njegovo besedilo preveč kritično? Ali pa nam samo kaže na dejansko katastrofalne razmere?

Prof. Prelovšek postavlja stvari zelo ostro, ker mu ni vseeno. Da je marsikaj katastrofalno, kot pravite vi za prof. Prelovškom, bo držalo. Vsekakor pa ima Slovenija pet vpisov svetovna naravne ali nesnovne dediščine na UNESCO-vem seznamu. Plečnikovo delo bi bilo prvo iz arhitekture oz. spomenikov. Češka ima dvanajst zapisov na seznamu svetovne kulturne dediščine UNESC-a. Večinoma so to arhitekturni spomeniki. Ker je praški grad eden od njih, je Plečnik, ki je gradu dal sedanji pečat, kljub temu prvi in edini slovenski arhitekt na UNESCO-vem seznamu.

> Lani je bila še ena velika obletnica, in sicer smo praznovali 500 let reformacije. Pred leti ste o tem pisali za zamejski tednik Novi glas. Zanimiva se nam je zdela vaša misel, da se protestantizem uporablja v politične namene. Lahko pojasnite?

Vsakoletno opozarjanje na nedvomne zasluge ne le slovenskih protestantskih piscev izpred 500 let se mi zdi izjemno pomembno, umestno in potrebno.

Mednarodni festival Evropski pesniki v živo, nastop v Knjižnici Václava Havla, Praga (Foto: Ondřej Němec)

Težava se mi zdi, ker je dan reformacije, 31. oktober, v Sloveniji zmanipuliran za nekaj drugega. Ta spominski dan izhaja iz nemške, izključno Luthrove verske tradicije. To ni praznik vseh protestantskih različic, denominacij. V spomin na velika dejanja prvih slovenskih protestantov bi bilo prav izbrati kakšen drug datum, temelječ na slovenski protestantski tradiciji, recimo 8. ali 9. junij, torej Trubarjev rojstni dan.

Za evangeličane oziroma luterane v drugih državah je to verski oziroma spominski praznik. Pri nas pa ni v prvi vrsti evangeličanski verski, ampak laični državni praznik in dela prost dan, kar je videti po vseh zunanjih znakih in po vsebini proslav. Nazoren primer: ob velikih cerkvenih praznikih, ki so ravno tako dela prosti dnevi, je slovesnost v cerkvi, nikoli ni recimo državne proslave velike noči. To bi bilo res smešno. Osrednja, državna slovesnost dneva reformacije je v gledaliških in drugih dvoranah. V prvi vrsti sedijo najvišji predstavniki državne oblasti in nekateri cerkveni dostojanstveniki, evangeličanski in katoliški. V ospredje stopi posvetna oblast, govorniki so politiki, neredko nekdanji komunisti. Njihovih govorov raje ne bi analiziral.

Nikjer na svetu, niti v Nemčiji ne, 31. oktober ni državni praznik – pa datum temelji na tradiciji Nemške evangeličanske cerkve.

Luteranski oz. evangeličanski verski tradiciji in njeni skupnosti, ki se je v Sloveniji ohranila samo v manjšem delu Prekmurja, pa je seveda prav posvetiti pozornost. Ne nazadnje je treba poudarjati tudi to, da Slovenci ne črpamo samo iz kulturne in verske dediščine protestantskih piscev, ampak tudi njihovih katoliških prednikov in naslednikov.

> Odraščali ste v Prekmurju, v okolju, kjer se je protestantizem obdržal stoletja, je tako rekoč avtohton. Kakšna je vaša izkušnja z njim?

Zame in moja spoznanja je protestantizem v Prekmurju velika obogatitev. Ima velik pomen za ohranitev domačega jezika in slovenstva. Začetniki skoraj 300-letne neprekinjene literarne tradicije v prekmurškem jeziku so protestantski pisci, k čemur so kasneje prispevali tudi katoličani. Celo Nova zaveza je prevedena v naš, prekmurški govor. Jezikoslovci pravijo, da je ljudski govor, ki je sposoben prevoda Biblije, knjižni jezik. Prekmurska književnost je tudi najobsežnejša med vsemi slovenskimi »narečnimi«, regionalnimi književnostmi.

Srečna okoliščina – tudi za slovenske katoličane – je, o tem sem trdno prepričan, da so prekmurški evangeličani obstali in ohranili svoje skupnosti. Zdaj so evangeličanske cerkve in kapele večinoma lepo obnovljene, v evangeličanskih kapelah

najbrž niso več gasilske drvarnice in garaže za brizgalne, zvoniki pa niso več sušilnice za gasilske cevi. Tako je bilo v marsikateri prekmurški protestantski vasi, tudi v tistih krajih povsod naokrog, kjer sem nekaj let odraščal.

Nekaj mojih najstniških let so starši namreč poučevali na šoli v vasi Brezovci, kjer je bila samo naša družina katoliška. Takrat, že gimnazijec, sem doživel pastora, ki je obrede vodil v domačem govoru. Kako lepo ga je bilo poslušati! Dandanes je v evangeličanskih cerkvah prevladala knjižna slovenščina, le očenaš navadno še zmolijo »po starem«, tako kot tudi protestantsko himno Trden grad.

> Ste se s protestantizmom še kaj posebno ukvarjali?

Skušam zvedeti čim več. Nasploh me spodbuja in bogati narodnostna in verska raznolikost Prekmurja, saj je zanj značilna bolj kot za druge dele Slovenije. Poleg Slovencev živi tu madžarska manjšina, šteje kakšnih 7000 prebivalcev. V pretežno katoliški pokrajini se je obdržalo ali kasneje nastalo poleg evangeličanov še več protestantskih denominacij – kalvinci, binkoštniki in drugi. Številna je bila tudi judovska skupnost, a jih holokavsta večina ni preživela. Evangeličani so kljub protireformaciji obstali, saj je dovolj močna posvetna gosposka v Prekmurju kot delu Ogrske prestopila v to vero, njihovi podložniki pa z njimi. Prehajanje iz ene v drugo vero in nato spet nazaj je potekalo celo večkrat. Evangeličani so dandanes v primeri s katoličani v veliki manjšini, živijo v srednjem delu pokrajine okrog Murske Sobotice in v Radgonskem kotu. Ne glede na versko opredelitev prebivalstva v Prekmurju to pomeni približno dvajset odstotkov vseh. Evangeličani so kljub maloštevilnosti izjemno uspešna, trdna in spoštovana skupnost.

> Poleg novinarstva se ukvarjate tudi s pisateljskim in pesniškim ustvarjanjem. Z ženo Lenko veliko tudi prevajate in na splošno je videti, da vam je veliko do vzpostavljanja mostov med Češko in Slovenijo. Se vam zdi, da bi bilo zanimanje s strani obeh narodov lahko še večje? Kako dobro se poznamo?

Mislím, da je medsebojnega zanimanja premalo. Z Lenko pač skušava narediti, kar zmoreva. Sva le del obsežnega prizadevanja, saj nas je k sreči veliko, ki skušamo Slovincem približati češko kulturo in obrnjenó. Organizirava literarna gostovanja, prevajava, piševa o tej tematiki. Skupaj sva, denimo, sestavila antologijo petdesetih slovenskih pesnikov, ki je leta 2013 izšla v Pragi, v slovenščini in češčini. Lenka je pesnica, izdala je štiri

samostojne zbirke, poleg tega prevaja iz poljščine in slovenščine v češčino, sodeluje z literarnimi revijami in festivali. Od dvajsetih prevedenih knjig na njenem seznamu so štiri iz slovenske sodobne književnosti, marsikaj pa je izšlo v čeških literarnih revijah. Sam pišem za slovenske in češke tiskane medije, radio in televizijo, tudi za literarne revije v obeh deželah. Odkar živim na Češkem, je izšlo sedem mojih knjižnih prevodov iz češkega in poljskega jezika v slovenščino. Slovenske založbe kažejo razmeroma malo zanimanja za izdajanje slovenske literature, kar se mi zdi precej kratkovidno.

> Zdi se, da v javnem mnenju prevladujeta dve težnji glede umestitve Slovenije, številne ugledne enciklopedije jo uvrščajo v družino srednjeevropskih narodov, drugi bi jo raje videli bolj na Balkanu.

Na umeščanje Slovenije deluje več vplivov, ki se poznajo ne le v enciklopedijah, ampak tudi v politiki. Žal to izkoriščajo tudi nekateri populistí v politiki. Geografsko, kulturno, politično in zgodovinsko je Slovenija del srednjeevropskega sveta ne glede na noveše politične tvorbe. Balkan – zlasti če s tem razumemo kraje in narode južneje od Slovenije – je pač v marsičem nekaj drugačnega, že zaradi zgodovine. Nikakor pa ni sinonim samo za nekaj slabega. Je pa res, da medsebojni odnosi niso bili takšni, kot bi morali biti, zlasti proti koncu skupne države ne. A je Sloveniji in krajem severno od nas prineslo marsikaj dobrega.

> Imate občutek, da je bila z ustanovitvijo Jugoslavije Slovenija umetno odtrgana od tega prostora?

Mislím, da je Slovenija ohranila svoje srednjeevropsko bistvo, ker se je zanj bojevala. Za svojo identiteto se mora bojevati tudi znotraj EU. Nič ni dano kar samo od sebe.

> Zakaj denimo v 25 letih samostojne in demokratične države ni prišlo do članstva v Višegrajski skupini? Bi bila prošnja zanjo sploh umestna?

Ne morem soditi, ker ne poznam resničnih ozadij in motivov, zaradi katerih se slovenska politika na začetku samostojnosti ni odločila za pridružitve k Višegrajski skupini (to so Madžarska, Češka, Slovaška in Poljska). Sam mislim, da je to bila napaka. Slovensko gospodarstvo je bilo razvitejše in bi tukaj lahko nadomestilo izgubljene jugoslovanske trge. Zdaj Čehi kupujejo slovenska podjetja, ki so jih domači, slovenski lastniki zavozili. Tipičen primer je Radenska – iz propadlega velikana brezalkoholnih pijač je češki lastnik uspel že v prvem letu, in kmalu je dobiček podvojil. Pa Madžari, ki bodo menda gradili drugi tir Ljubljana–Koper ... imajo največjo Audijevo tovarno motorjev in so izdelali čez 100.000 avtomobilov ... tudi Slovaki in Čehi nam prodajajo avtomobile, narejene pri njih. Poleg škode tam delajo peugeot, hyundaje, toyote, citroëne, suzuki, ople, volkswagne itd. Samo na Češkem so tovarne za več različnih znamk avtomobilov. V Sloveniji pa ... montirajo male renaulte. Ni več niti najmanjšega razloga, da bi gospodarstvo Višegrajske skupine podcenjevali. Statistično gledano danes te štiri države dohitevajo Slovenijo in je, zdi se mi, več niti nočejo medse.

Mednarodni festival Evropski pesniki v živo, nastop v Knjižnici Václava Havla, Praga. Od leve na desno mag. Leon Marc, veleposlanik RS v Češki republiki, Lenka Kuhar Daňhelová, Peter Kuhar (Foto: Matej Maček)

Mednarodni festival Evropski pesniki v živo, nastop v Knjižnici Václava Havla, Praga. Lenka Kuhar Daňhelová in Peter Kuhar (Foto: Ondřej Němec)

Gospod Peter, lepa hvala za pogovor!

V rožicah

1. Katera roža je na sliki?

- sončnica
- vrtnica
- šmarnica
- mak
- nagelj
- tulipan
- trobentica
- zvonček

5. Ali poznate besede?

Kako se imenuje posoda za zalivanje rastlin?

- a) vedro
- b) škropilnica
- c) steklenica

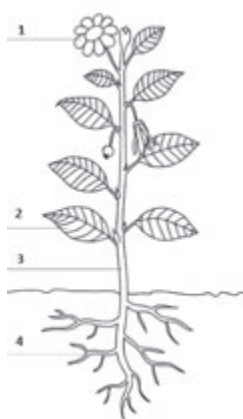
Kako se imenuje podolgovata posoda, v kateri so posajene rože?

- a) rožnik
- b) vaza
- c) korito

Katera beseda NI sopomenka za besedo samokolnica?

- a) karjola
- b) prikolica
- c) šajtrga

2. Poimenuj dele rože in ustrezno dopolni opise.

1. Del rože, ki ga prepoznamo po lepi obliki in _____. To je _V_ _ _.	fotosinteza
2. Največkrat so zelene barve. V njih poteka _____. To so L_ _S_ _ _.	barvi
3. Je navadno nad _____, iz njega rastejo listi, cveti, veje ... To je _T_ _B_ _ _.	vodo
4. So pod zemljo, kjer črpajo _____ in druge snovi. To so _O_ _N_ _N_ _.	zemljo

3. Besedam poišči pomanjševalnice in ustrezno dopolni stavke.

Marjeta → *marjetica*. Pred šolo sem srečal Marjeto.

zvonec → _____: Mama je nabrala šopek _____.

list → _____: Izgubila sem parkirni _____.

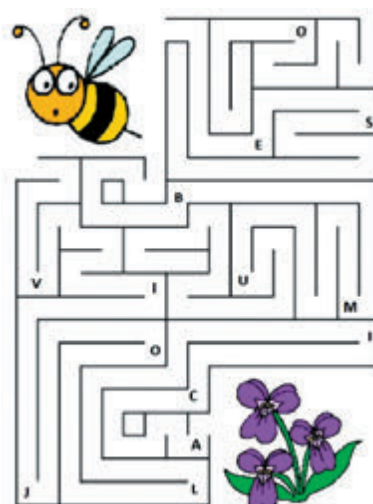
trobenta → _____: Simon že tri leta igra _____.

mačka → _____: V vazi so tudi _____.

luč → _____: Na travniku rastejo regratove _____.

marela → _____: Moje najljubše sadje so _____.

4. Čebela po poti nabira črke, ki povejo ime rože. Katere?

Kako se imenuje koničast izrastek pri nekaterih rastlinah, na primer vrtnicah?

- a) konica
- b) plod
- c) trn

Kako se imenuje vodna rastlina s plavajočimi listi in velikimi, navadno belimi cveti?

- a) lokvanj
- b) vrba
- c) encijan

Kako se imenuje gorska rastlina z belimi dlakavimi zvezdastimi cveti?

- a) avrikelj
- b) planika
- c) marjetica

REŠITVE:

1. 6, 5, 1, 2, 3, 8, 7, 4
2. 1. Del rože, ki ga prepoznamo po lepi obliki in barvi. To je CVET.
2. Največkrat so zelene barve. V njih poteka fotosinteza. To so LISTI.
3. Je navadno nad zemljo, iz njega rastejo listi, cveti, veje ... To je STEBLO.
4. So pod zemljo, kjer črpajo vodo in druge snovi. To so KORENINE.
3. zvonec → zvonček: Mama je nabrala šopek zvončkov.
- List → listek: Izgubila sem parkirni listek.
- Trobenta → trobentica: Simon že tri leta igra trobento.
- Mačka → mačica: V vazi so tudi mačice.
- Luč → lučka: Na travniku rastejo regratove lučke.
- Marela → marelica: Moje najljubše sadje so marelice.
4. VIJOLICA
5. b, c, b, c, a, b

Igra za učenje jezika: NASPROTJA

Učenci se posedejo v krog in si podajajo žogo. Prvi učenec izbere poimenovanje za eno skrajnost, na primer vroče, mokro, črno ... in žogo poda sošolcu. Učenec, ki ujame žogo, pove nasprotje (mrzlo, suho, belo ...) in pove novo besedo.

Težja različica igre so sopomenke in podpomenke. Prvi učenec določi besedo (roža, avtomobil ...), drugi pa pove sopomenko ali podpomenko (vrtnica, mercedes ...).

Premisleki

Zgodovinarica dr. Tamara Griesser Pečar na predavanju katoliškim izobražencem o dnevu upora

Naj ostanemo pri praznovanju 27. aprila kot dneva upora, čeprav 27. aprila 1941 ni bilo ne Osvobodilne fronte in ne upora. Takrat je bila Komunistična partija kot sekcija Kominterne zaveznica nacistične Nemčije. Šele ko je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo, se je Protiimperialistična fronta, ki je bila ustanovljena 26. aprila 1941 in ki je bila usmerjena proti angleškim, francoskim in ameriškim imperialistom in »domači gospodi«, preusmerila v boj proti okupatorju in se preimenovala v Osvobodilno fronto. Bila je pod popolno kontrolo KP. Vrhovni plenum OF je z odloki 16. septembra 1941 monopoliziral upor in sprejel t. i. »zaščitni odlok«, ki je bil potem podlaga za umore zavednih Slovencev. Te je izvrševala VOS, ki je bila ustanovljena sredi avgusta 1941, pa tudi partizanske enote. Kdaj bomo torej odpravili ta praznik brez vsebine?

Pravnik dr. Boštjan M. Zupančič na Portalplusu o črkobralski, zavistni in sadistični slovenski birokraciji

Uradniki (tudi sodni) se, kot je to pokazal primer Vaskrsi (spodaj), sploh ne ozirajo na morebitne škodljive, včasih prav katastrofalne posledice. To ima opraviti z zoženo pristojnostjo uradnikov, pa seveda predvsem z njihovim tudi

zoženim I.Q.-jem. Na tej najnižji ravni delovanja raznih uprav in sodišč je ta birokratizem popolnoma, če ga označimo z evfemizmom, disfunkcionalen. Pa pri tem ne gre samo za pomanjkanje navadne spodobnosti in zdrave pameti. Pogosto sta za njim, vsaj pri nas, zavist in pravi uradniški sadizem. /.../

Javna uprava, mestna, občinska, državna, t. i. javni sektor, je pri nas ljudem odtujena; vseskozi pozablja, da je ne le namenjena ljudem, ampak da jo ljudje s svojimi davki tudi plačujejo.

Publicist dr. Žiga Turk na Siolu o škodljivi slovenski zunanji politiki

V zadevi Skripal bo nekaterim prišel prav vsak ruski izgovor, ki ga bodo prebrali na kremelskem propagandnem portalu, da se ne bi bilo treba pridružiti obsodbi. Seveda vprašanje sploh ni, ali je bilo Rusom pravnomočno dokazano, da so nekoga zastupili. Vprašanje je, zakaj se ne moremo odzvati tako kot drugi. Zakaj tak halo? Zakaj je dokazno breme v Sloveniji višje? Zakaj tako odmevno politično vprašanje? Ali zato, ker v Rusijo izvažamo? Kakšen prijatelj pa je to, če od tebe kupuje le, če si mu politično podložen? In kakšna roba je to, če se jo prodaja samo skupaj s političnimi uslugami?

V javnem prostoru je izbruhnil ves tisti speči odpor do Amerike, kapitalizma, Zahoda in zahodne civilizacije, do svobode, korporacij, tržnega gospodarstva, človekovih pravic, velikih požrešnih bencinskih avtomobilov, Microsoft Officea, letalonosilke Ronald Reagan, sočnih zrezkov iz rdečega mesa, Facebooka, štirinajstpasovnih avtocest, McDonaldsa, Googla, hollywoodskih lepotic, Amazona, hollywoodskih filmov, kokakole,

iPhona ... Ta odpor nekje v tem seznamu preide v zavist in samo pri nekaterih v občudovanje. O tem pozneje. Statistično je bilo ugotovljeno (vir), da v samo desetih državah na svetu bolj sovražijo ZDA kot v Sloveniji. Vsaj od protiimperialistične fronte naprej.

Amerika je zmagala v hladni vojni, kjer so bili na strani ideoloških poražencev tudi naši komunisti. Amerika je – na svojem ozemlju v Ljubljani – postavila spominsko ploščico vsem žrtvam totalitarnih režimov. Amerika je naredila, česar Slovenci niso, čeprav imajo na Kongresnem trgu za napis dve velikanski plošči.

Zgodovinarica Karla Pacek na predavanju v Arhivu Slovenije o izgonu sester usmiljenk

Na pragu druge svetovne vojne je Družba na Slovenskem dosegla svoj zenit: štela je 1239 članic, ki so delovale v dvajsetih zdravstvenih zavodih. Fašistična oblast na Primorskem in nacistični okupator na Štajerskem sta zakrivila ukinitve nekaj tamkajšnjih postojank, oboje pa prekaša ravnanje slovenske povojne oblasti, ki se je v sklopu širšega protiverskega preganjanja odločila sestram prepovedati delo v vseh zdravstvenih, vzgojnih, izobraževalnih zavodih in v večini socialnih ustanov. Tovrstna politika je dosegla vrh 8. marca 1948, ko so bile sestre primorane v enem samem dnevu zapustiti zdravstvene zavode po Sloveniji. Del sester je zaživel zunaj skupnosti in deloval po svojih močeh v domačem okolju, del pa jih je odšel v bolnišnice v Srbiji in Makedoniji, kjer so jih, spričo pomanjkanja strokovnega zdravstvenega osebja, pragmatično zaposlili v tamkajšnjih zdravstvenih zavodih.

NOVICE

PARLAMENTARNE VOLITVE 2018. Po odstopu Mira Cerarja s funkcije predsednika vlade je predsednik republike Borut Pahor državni zbor obvestil, da ne bo predlagal kandidata za mandatarja. Iztekel pa se je tudi rok, v katerem bi to lahko storili poslanci sami. Pahor bo v kratkem podpisal odlok o razpisu predčasnih volitev, možna datuma sta 27. maj in 3. junij.

BLIŽINA VOLITEV VPLIVA NA NASTANEK VEDNO NOVIH STRANK. Poleg starih, že uveljavljenih strank, bo na letošnjih volitvah v državni zbor nastopila vrsta novih obrazov in strank. Med njimi je tudi Marjan Šarec, ki se je lani v drugem krogu pomeril z Borutom Pahorjem na predsedniških volitvah. Ankete javnega mnenja njemu in njegovi stranki po do sedaj zbranih podatkih pripisujejo največ možnosti na volitvah v državni zbor.

ZNOVA NA REFERENDUM O DRUGEM TIRU. Državna volilna komisija je sklenila, da bomo volivci ponovno odločali o zakonu o drugem tiru 13. maja. Tako možnosti, da bi glasovanje izvedli skupaj s prihajajočimi volitvami, ni več. Novoizglasovani datum referenduma ni pogodu pobudniku referenduma Viliju Kovačiču, ki je napovedal pritožbo na sodišče. Ob tem je dodal, da se sooča z grožnjami – po njegovih besedah je v širši javnosti obtožen, da bo za dvojni referendum pripravil 6

milijonov davkoplačevalskega denarja, zaradi česar prejema grožnje o likvidaciji.

NEPRAVILNOSTI PRI NAKUPU IN PRODAJI ŽILNIH OPORNIC. Preiskovalna komisija državnega zbora pod vodstvom poslanke SDS Jelke Godec, ki je ugotavljala nepravilnosti pri nakupu žilnih opornic, je po slabih dveh letih dela podala zaključno poročilo. Odgovorni v UKC Ljubljana in UKC Maribor naj bi oškodovali javna sredstva, delovali nezakonito, netransparentno in negotovno, med dobavitelji naj bi prihajalo do kartelnih dogovorjanj in dajanja podkupnin. Komisija vsem ministrom za zdravje od leta 2003 do leta 2016 očita objektivno odgovornost, ker niso sprejeli zakonodaje, ki bi omogočala sistemske rešitve in zavezitev koruptivnih dejanj v zdravstvu. Zdajšnja ministrica Milojka Kolar Celarc je po mnenju komisije odgovorna subjektivno.

IMENOVAN NOVI POLICIJSKI VIKAR. S 1. aprilom 2018 je po sklepu Slovenske škofovske konference in pridobitvi vseh soglasij nastopil petletni mandat na položaju policijskega vikarja Igor Jereb, dosedanji župnik v Žireh. Med naloge policijskega vikarja med drugim sodi zagotavljanje verske duhovne oskrbe družinskim članom policistov, priprava in podeljevanje zakramentov, obhajanje bogoslužja, vodenje verskih obredov ter sodelovanje z vikarjem vojaškega in zaporniškega vikariata.

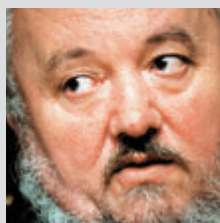
VZPOSTAVLJEN SISTEM ELEKTRONSKEGA CESTNINJENJA ZA TOVORNJAKE. Slovenija je s 1. aprilom uvedla sistem elektronskega cestninjenja tovornih vozil, kar pomeni, da voznikom tovornih vozil na naših avtocestah in hitrih cestah ni več treba ustavljati. Novi sistem deluje brez zapletov, na mejnih prehodih in v notranjosti države namreč ni bilo nikakršnih zastojev.

VLADA IN PRAVNICI POZIVAJO HRVAŠKO K SPOŠTOVANJU ARBITRAŽNE RAZSODBE. Odhajajoča vlada je evropski komisiji poslala pismo, v katerem omenja tožbo proti Hrvaški, ker ta ne spoštuje arbitražne razsodbe o meji. Če komisija ne bo sprožila postopka proti Hrvaški in če bo Hrvaška tudi v bodoče zavračala implementacijo odločbe, bo Slovenija vložila tožbo proti Hrvaški pred sodiščem EU. Ugledni slovenski pravniki v primeru implementacije arbitražne razsodbe enotno podpirajo slovensko politiko. Zato so Hrvaško pozvali, naj spoštuje evropsko pravo in uresniči odločbo glede meje s Slovenijo.

ŽE 20. TRADICIONALNI BLAGOSLOV MOTORISTOV. V Mirni Peči so na velikonočni ponedeljek pripravili 20. vseslovensko srečanje motoristov. Na prireditve je letos prišlo kar 12.500 motoristov iz vse Slovenije pa tudi okoliških držav. Najprej ta dan obhajajo praznično mašo, sledi blagoslov motoristov in motorjev na prostoru pred cerkvijo, za tem pa je kulturno-razvedrilni program.

Ideološka kontaminiranost

► Stane GRANDA

Slovenija se pripravlja na parlamentarne volitve. Strankam, ki zagovarjajo demokracijo in izhajajo iz vrednot slovenske osamosvojitve, ne samo da ne kaže dobro, ampak obstaja strah, da bo neokomunistična levica, ki je na videz razdeljena, v ideoloških vprašanjih pa monolitna kot granit, dobila ustavno večino. Glede svojih političnih ciljev je brez sramu. To je pokazala ob poskusu uničenja dveh katoliških osnovnih šol. Požvižga se na vse, zlasti politično korektnost in ustavnost države. Oboje odkrito prezira.

Vzroki za neobetavne in za katoliškega Slovenca zastrašujoče razmere so različni. Opozorili bomo samo na vzrok, ki je verjetno odločujoč.

Za komunizem je značilno, da je vse podrejeno državi in njeni »ljudski oblasti«. Človek kot posameznik ni nič, ljudstvo = delavski razred = oblast, ki se izraža v partijskem vrhu, je vse! Zaradi svetle in rajске prihodnosti ji je vse podrejeno. Ob evropskem padcu komunizma 1989/90 ni v njegovo obrambo dvignil roke niti en delavec, samo nekateri partijski uslužbenci in njim podrejeni tajni policisti.

Zgodovina človeštva potrjuje spoznanje o vse večji vrednosti izobrazbe. Tudi kulturno-politične, kateri je največja vrednota demokracija, ki

vse podreja interesu in koristim posameznega človeka. Katoličani pravimo, da bo vsak osebno odgovarjal pred Bogom za svoja dejanja. Naša vera ne pozna skupne odgovornosti.

Ob osamosvojitvi smo pogosto slišali trditev, prej so bili na oblasti komunisti, sedaj smo mi. Kdo smo »mi«? Smo pravi demokrati, ki postavljamo v ospredje človeka, ali smo samo protikomunisti, ki nas najbolj pekli, ker smo bili odstranjeni od oblasti? Je naš cilj pošten, zadovoljen in srečen človek ali oblastno potešen antikomunist? Ali vemo, kaj je naš cilj? Smo samo proti nekdanjim?

”
Ne glede na vse Slovenija postaja večinsko država manj premožnih in socialnih podpirancev. Na drugi strani se oblikuje bogataški vrh, kakršnega še nismo imeli v zgodovini! Srednji razred, ki daje dušo skupnosti in državi, izginja! Zato v za Evropo tragičnem trenutku slovenska vlada podpira Putina in njegovo zastupljanje nezadovoljnih lastnih državljanov.

Takšno razmišljanje po četrstoletnem obstoju slovenske države, ki je vse bližje nekdanji socialistični republiki in vse dlje od ciljev slovenske osamosvojitve, je tragedija. Če ji hočemo narediti konec, se moramo soočiti z njo. V predvolilnih časih nobena naša stranka ne obljublja nam kot posameznikom, kaj lahko od nje pričakujemo. Vse pozivajo, volite nas, nobena pa ne pove zakaj! Zaradi antikomunizma ali obljube boljšega, človeka vrednejšega in kristjano dostojnejšega življenja? Ne glede na vse Slovenija postaja večinsko država manj premožnih in socialnih podpirancev. Na drugi strani se oblikuje bogataški vrh, kakršnega še nismo imeli v zgodovini! Srednji razred, ki daje dušo skupnosti in državi, izginja! Zato v za Evropo tragičnem trenutku slovenska vlada podpira Putina in njegovo zastupljanje nezadovoljnih lastnih državljanov. Nestrinjanje z večino, še zlasti, če je ta produkt političnega nasilja, je eden temeljev demokracije!

Slovinci imamo v zgodovini dovolj primerov, kako vladati ljudem v duhu splošne in še posebno krščanske demokracije. Prva je ljubezen do bližnjega, ki je vedno najprej posameznik in šele nato skupnost. Treba pa jih je poznati in posvojiti. Zato ne moremo razumeti stranke, ki se sklicuje na svoje krščanstvo, hkrati pa trdi, da ima najboljši ekonomski program za kapital. Pozablja pa na državljana. Sodobne evropske izkušnje nekdanjih komunističnih držav jasno kažejo, da ni zmagoviti goli antikomunizem, ampak njegovo preseganje v prizadevanjih za človeka in državljana. Komunizem smo mogoče premagali politično, nismo pa izničili njegove lažne socialne privlačnosti. Ni on problem, ampak mi, ker ne vidimo jedra problema. Preveč smo sužnji preteklosti, preveč jo je v naših glavah, premalo pa smo zavestno spreminjali sebe.

Slovenska politična prihodnost je na videz resnično zapletena in zaskrbljujoča! V resnici smo jo bolj krivi sami kot naši nasprotniki. Odgovor je v resnici enostaven, predvsem pa na dlani: ne Lenin in njegova patološka odvisnost od posesti kapitala, ampak Kristus! Aleluja!

OBSODILNA OBSODBA V ZADEVI BALKANSKI BOJEVNIK. Osem let po aretacijah, po 128 obravnava in več kot 60.000 pregledanih straneh listin je Okrožno sodišče v Ljubljani 13 obtoženih v zadevi Balkanski bojevniki spoznalo za krive mednarodnega tihotapljenja s kokainom. Večino obdolženih je sodni senat spoznal za krive, sodišče je vsem skupaj naložilo 85 let zaporne kazni, kar je manj, kot je predlagalo tožilstvo. Tako obramba kot tožilstvo sta napovedala pritožbe.

UMRL MIHAEL FOCK. Konec marca smo se na pokopališču v Kranju poslovili od sodelavca Rafaelove družbe Mihaela Focka, filatelista in velikega poznavalca znamk. Bil je soavtor razstave arhivskih fotografij o življenju Slovencev v povojnih begunskih taboriščih na Koroškem iz leta 2006. Pregledal je številno arhivsko gradivo, zaupano Rafaelovi družbi, napravil izbor fotografij, oblikoval zloženko o razstavi in sodeloval pri odprtju razstave. Oktobra 2017 je nameraval v Ljubljani predstaviti svojo zbirko, in sicer s predavanjem in predstavitvijo knjige *Zlati Jeruzalem*. Bil je tudi zvest udeleženec romanja treh Slovenij na Svetih Višarjah. V spominu nam bo ostal kot velik človek in prijatelj.

Mihael Fock, prijatelj in sodelavec Rafaelove družbe

ŠPORT

JUDO. Slovenski judoisti so na VN Agadirja v Maroku znova dosegali odlične rezultate. Andreja Leški je postala zmagovalka v kategoriji do 63 kg. Adrian Gomboc je slavil v kategoriji do 66 kg, njegov uspeh je z bronom v isti kategoriji dopolnil Aljaž Sedej. Ana Velenšek je osvojila srebrno kolajno v kategoriji nad 78 kg, Anka Pogačnik bronasto medaljo v kategoriji do 70 kg, Kaja Kajzer je bila v kategoriji do 57 kg srebrna, Maruša Štangar pa v najlažjem razredu do 48 kg bronasta.

Andreja Leški je v svoji kategoriji zmagala, foto: siol.net

ATLETIKA. 21-letna Veronika Domjan je na 17. evropskem zimskem pokalu v metih, ki poteka v Leirii na Portugalskem, s 54,48 m osvojila srebrno odličje v metu diska v kategoriji do 23 let.

SMUČARSKI SKOKI. V Planici se je od 23. do 25. marca z dvema posamičnima tekmama in eno ekipno končala že 39. sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih. Na posamični tekmi se je od slovenskih skakalcev najbolje odrezal Peter Prevc, ki je končal na 8. mestu (235 m, 232 m, 424,1), Anže Semenič je bil 17., Tilen Bartol 18., Jernej Damjan pa 23.

Svoj vrhunec je dolina pod Poncami doživela na sobotni ekipni tekmi, ko so slovenski orli v postavi Domen in Peter Prevc, Anže Semenič in Robert Kranjec pred 20.000 gledalci poletni na 3. mesto.

Slovenski orli so po preobratu slavili 3. mesto, foto: ŠD Šport

KOLESARSTVO. Slovenski kolesar Primož Roglič je zmagovalec etapne kolesarske dirke po Baskiji. Na prvih dveh etapah je bil obakrat drugi. V tretji etapi je nekoliko zaostal, a ohranil 2. mesto v skupnem seštevku. Z zmago v četrti etapi v kronometru je prevzel vodstvo v skupnem seštevku in tudi po peti etapi, ko je v cilj prikolesaril kot drugi, ostal v rumeni majici vodilnega. V zadnji, šesti etapi je doživel padec in osvojil 9. mesto, kar je vseeno zadoščalo za skupno zmago.

Monika Hrašnik si je na prvenstvu stare celine v portugalski Louisi prikolesarila zlato medaljo in postala evropska prvakinja v spustu z gorski kolesi.

MOTOKROS. Na četrti postaji svetovnega prvenstva v motokrosu v Pietramurati v Italiji je slovenski motokrosist Tim Gajser zasedel 7. mesto.

Rafaelova družba na velikonočnem srečanju v Prezidu

V soboto po veliki noči, v času velikonočne osmine in tik pred belo nedeljo, v Prezidu tradicionalno prirejajo velikonočno srečanje cerkvenih pevskih zborov. Dogodek, ki poteka v župnijski cerkvi sv. Vida, je lepo obiskan, radi se ga udeležijo okoliški pevci ter drugi prebivalci, saj velikonočno veselje ter druženje povezujeta bližnje in daljne, predvsem pa tudi prebivalce z obeh strani meje. Letos je srečanje potekalo 7. aprila, udeležili pa smo se ga tudi z Rafaelovo družbo.

Prezid je kraj, ki se nahaja nedaleč od Babnega Polja. Teh mrzlih krajev ne ločujejo narečje, zgodovina, kultura ali običaji, temveč predvsem državna meja. Pa še to okoliški obmejni prebivalci večkrat prečkajo, ko se odpravijo na delo ali po vsakdanjih opravkih. Enako narečje, enaki običaji. Na veliko noč tako tudi v Prezidu poteka trkanje jajc, ki združuje obe strani meje v veseli velikonočni igri s pirhi. Igra je imela nekdanj velik pomen, saj je moral tisti, komur se je pri trkanju jajce razbilo, prepustiti zmagovalcu svoje, a vnema sodobnih igralcev se ni zmanjšala in igra tako še vedno povezuje staro in mlado.

Velikonočno srečanje cerkvenih pevskih zborov je priredilo Slovensko kulturno društvo Gorski Kotar, ki je poleti praznovalo svojo deseto obletnico, o čemer smo v Naši luči že poročali. Dogodek se vsako leto začne in konča s hrvaškim napevom in pesmijo z besedilom Raduj se, kraljica nebeška, aleluja!, nato pa se zvrstijo zbori iz okolice ter go-

Višarski pevci med nastopom Predsednik Damijan Malnar v vlogi povezovalca

stujoče skupine, vsaka s po dvema velikonočnima pesmima. Velikonočno srečanje je spretno povezoval Damijan Malnar, predsednik Slovenskega kulturnega društva Gorski Kotar, ki je predstavil nastopajoče ter pesmi tudi v narečju.

Po uradnem delu je sledilo čez cesto veselo druženje in prepevanje vseh navzočih, ki se je nadaljevalo pozno v noč. Katere pesmi smo skupaj prepevali? Tiste domače, ljudske ali ponarodele, ki jih poznamo vsi: Kje so tiste stezice, Pod rožnato planino ... Pesmim in veselju, da se srečamo, ni bilo konca. Skupno spontano prepevanje je dokaz, da državna meja ne pomeni ločnice zgodovinskega in kulturnega prostora.

Letos so kot gostje nastopili tudi Višarski pevci. Skupina je zbrala iz srečanj v Ehrlichovem domu, kjer spoznavamo zamejstvo, izseljenstvo, bogastvo slovenskega etničnega prostora, zgodovine in kulture. Prirejamo pa tudi seminarje ljudskih pesmi, na katerih spoznavamo ljudske pesmi, ljudske pevce in godce ter izročilo. Marca letos smo gostili družinski trio Volk Folk iz Ilirske Bistrice, s katerim smo vse dni veliko prepevali. Ideja je dala idejo in vabilo. Tako smo Višarski pevci z veseljem ponesli veselo alelujo k našim zamejcem v Prezid. Prišli smo le s pesmijo, odšli pa bogatejši za druženje z domačini in zgodbe teh ljudi.

Saša Šantel – mož širokega ustvarjalnega duha - 1. del

»Naše delo je temeljilo na prepričanju, da je nastopila nova doba, ko se bomo južni Slovani osamosvojili na polju likovne umetnosti. Hoteli smo med seboj vzbuditi zanimanje za narodno umetnost, ki je takrat cvetela pri Rusih, Poljakih in Čehih.«

Citat, ki ga je zapisal umetnik Saša Šantel o vensanih v začetku 20. stol., je imel še kako ugleden pomen. Umetnik ga je namreč našemu narodu v prid skozi vso svojo ustvarjalno obdobje prikazoval in dokazoval, kako bogati smo Slovenci tudi na področju narodnih oblačil. Šantel je namreč z izrednim čutom posvečal pozornost narodnim motivom ter narodnim nošam iz različnih slovenskih pokrajin, saj jih je upodabljal še posebej za Slovenski etnografski muzej v Ljubljani.

Saša Šantel je bil mož širokega ustvarjalnega duha. Takšna plodna kal je bila zaplojena že globoko v njegovem rodu, ko je še med leti 1790 in 1866 živel slikar, odličen slovenski portretist Jožef Tominc, prastric njegove mame Auguste Aigentler. Avgusta je bila hči sodnika in miniaturista Huga pl. Aigentlerja, rojena leta 1852. Slikarstvo ji je bilo v zibko položeno, strokovno pa se je izsolala v Grazu. Leta 1873 se je tam poročila z Antonom Šantlom, ki je bil sicer iz Kozjaka na Štajerskem. Kot mlad par sta se priselila v Gorico, kjer je Anton dobil službo profesorja matematike in fizike na gimnaziji. V zakonu se jima je rodilo šest – en vir navaja sedem otrok, še ena deklica, ki je tako kot dva fanta umrla v zgodnjem otroštvu. Preživeli so Aleksander, poznan kot Saša, ter dekleta Henrika, Avgusta ml. in Danica. Smisel za slikanje so imeli trije otroci. Prvorojenka Henrika je bila bolj vsestranska slikarka in je ustvarjala tudi nekaj za cerkve; druga hči Avgusta, ki je skoraj štirideset let posvetila poučevanju, pa je najraje slikala pokrajine in tihožitja. Sin Saša je bil v prvi vrsti grafik, slikar in knjižni ilustrator, uporabljal je različne tehnike in ustvar-

Saša Šantel, avtoportret

Slovenski skladatelji

jal najrazličnejše motive. V njem je najbolj prišla na površje tudi glasbena nadarjenost Šantlovih.

Saša Šantel je bil rojen leta 1883 v Gorici, kjer je obiskoval osnovno šolo in nato v rodnem mestu leta 1910 tudi maturiral. Risanja ga je najprej učila mati, kasneje učitelj, že kot otrok pa je pokazal tudi zanimanje in nadarjenost za glasbo. Učil se je igranja violine, skladal prve pesmi, pel v zboru in celo razmišljal o študiju glasbe. A odločil se je za Šolo za umetno obrt na Dunaju (Kunstgewerbeschule), kjer se je šolal za učitelja risanja na srednji šoli.

ANGLIJA

LONDON

Na drugo nedeljo v mesecu marcu, 11. marca, ko smo obhajali četrto postno nedeljo, je bila slovenska maša v kapeli Doma s prav lepo udeležbo. Z veseljem je pri maši ministrirala Manca, ki sicer hodi k maši in verouku na Olševke v župniji Šenčur, in je lahko zgled vsem otrokom, kako se s Cerkvijo dejavno sodeluje.

V nedeljo, 25. marca (na cvetno nedeljo), je bilo slovensko bogoslužje zopet kar v kapeli »Našega doma«, a bolj skromno. Bogoslužje je vodil župnik. Bralka poročila Gospodovega trpljenja (pasijona) je bila Manica iz Trsta. V Angliji je navada, da je na cvetno nedeljo blagoslov križev, narejenih iz palmovih listov ali vej, zato tudi imenujejo cvetno nedeljo Palm Sunday – palmovo nedeljo. Katoliški Slovenci, živeči v Veliki Britaniji, pa k tem križem dodamo še nekaj pomladnega zelenja. Tako je bilo tudi tokrat.

Veliki petek smo obhajali slovesno in občuteno, skupaj s Portugalci in Brazilci, ob 3. uri popoldne, s pomenljivim obredom Jezusovega trpljenja in smrti, v prostorih italijanske katoliške misije. Pri tem bogoslužju je bilo navzočih zelo veliko število portugalsko govorečih vernikov.

Naj tudi tokrat omenim naš letošnji **blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto** (31. marca) ob 4. uri popoldan v kapeli Našega doma v Londonu, ki je bil tokrat še posebno slovesen. Opravil ga je župnik. Ta blagoslov je našim slovenskim rojakom

Maša za rojake v Londonu na 4. postno nedeljo

Slovenska maša na cvetno nedeljo

pri srcu, ker je tako zelo domač. Začnemo ga z uvodom, ki nas pripravi na pomen obreda, ki je izvirno slovenski. Za uvodom v blagoslov velikonočne hrane sledi branje in poslušanje Božje besede iz Svetega pisma Stare ali Nove zaveze ter evangelij. Po evangeliju je po navadi župnikov nagovor (homilija) in za prošnjami za vse potrebe sledi blagoslov posameznih velikonočnih jedil in na koncu še blagoslov vseh skupaj. Pri blagoslovu se, poleg blagoslovljene vode, vedno uporablja tudi kadilo, ki povzdigne slovesnost vstajenjskega praznika.

Po blagoslovu v kapeli Doma so vsi navzoči povabljeni, da skupaj zaužijejo velikonočni blagoslov: pirhe, šunko in pršut s hrenom, kruh in druge velikonočne dobrote. Pa tudi potice, ki jo prinesejo k blagoslovu naše dobre slovenske gospodinje, nikoli ne manjka. Letos se je k blagoslovu zbralo kar lepo število naših dobrih in zvestih londonskih Slovencev ter nekaj ro-

Na veliki petek skupaj s Portugalci in Brazilci

Blagoslov velikonočnih jedil v kapeli Doma

jakov iz Slovenije, ki so bili prav tako veseli pogostitve z velikonočnim »žegnomo« po običajnem blagoslovnem obredu. Pogostitev z dobrotami velikonočnega blagoslova smo imeli kar v kapeli ali bolje v enem delu kapele, kjer so gospodinji Brazilki in naš sodelavec Carlos ter naša dobra Rezka Bolčina, ki je za hišo prispevala polno dobrot, vsem navzočim lepo postre-

gli. Vsem prisotnim so lahko ponudili lepo narezan domač kraški pršut in šunko s hrenom, kruhom, pirhi in drugimi velikonočnimi dobrotami. Tudi dobrega vina ni manjkalo.

Na **veliko nedeljo**, 1. aprila, pa je bila tokrat vstajenjska maša kar v kapelici »Našega doma« ob 10. uri dopoldne za bivajoče v Domu.

S. Cikanek

AVSTRIJA

ŠPITAL

Letošnji koncert **Koroška poje** je bil namenjen 110. obletnici rojstva dr. Franceta Cigana. Odo-bravali so ga posebno tisti, ki so ga osebno poznali.

K tej skupini spada tudi nekaj Špitalčanov, saj je prvi dve leti stanoval v

Dr. France Cigan s starši 1954 (arhiv Rafaelove družbe)

baraki, prav med njimi. Kasneje se je vračal po slovo, ko so njegovi prijatelji in pevci odhajali čez morje. Ja, pevci: France Cigan je 1945 še brez doktorata in potrebnih not ali drugih pripomočkov v špitalskem taborišču ustanovil prvi zbor, ki je prepeval cerkvene in posvetne pesmi. Na programu so bili koncerti za Slovence, Nemce in tudi za takratno britansko zasedbo. Po nadaljnjem študiju je vse svoje sposobnosti posvetil slovenski koroški mladini.

Ko so dr. Cigana njegovi starši prvič obiskali na Koroškem, jim je tudi pokazal, kje je preživel prve mesece begunstva.

V enem mesecu sta se po dolgi bolezni, v domači oskrbi, od nas poslovili sestri **Francka** in **Helena Kržišnik**, rojeni na Črnem Vrhu pri Polhovem Gradcu.

92-letna Francka, poročena Habjan, je umrla 27. februarja, po devetletnem vdovstvu. Pet otrok, enajst vnukov in

Sestre Kržišnik in g. Florijan Božnar, vsi rojeni na Črnem Vrhu

osem pravnukov se je bo hvaležno spominjalo!

Pet let mlajša Helena, poročena Zdolšek, umrla 26. marca, zapušča sina in hčerko, štiri vnuke in tri pravnuke. Bila je skoraj 40 let vdova.

Za nekdaj neverjetno, obeh slovesov se je udeležila še edina živeča rodna sestra Tonca, karmeličanka s. Terezija, iz samostana Himmelau v Labodski dolini.

Najstarejša, sestra Micka Pristov, je z družino emigrirala v Avstralijo in je pred leti umrla v okolici Melbournea.

Edini brat Tone je zgubil življenje v povojnih pobojih.

Za obe pokojni je bila slovenska pesem že od mladosti del življenja. Zato je bilo slovo, sicer dvojezično, pevsko ozaljšano. Pri obeh pogrebih zapeta: Gozdič je že zelen ... je še kako na mestu. Med pevci so tudi potomci tistih, ki so peli v prvi sestavi iz leta 1945. Zbor brez presledka obstaja že 73 let. V zahvalo so člani januarja prejeli od krške škofije Cecilijina odlikovanja. *Majda Starman*

BENELUKS

Letošnji marec je bil nepričakovano mrzel, ob izteku meseca, na veliko soboto, se pomlad še ni kaj dosti najavljala. Je bilo pa toplo med nami, v naših skupnostih, kjer smo se pripravljali na obhajanje velikonočnih praznikov.

Slovenski družinski dan v Bruslju

V soboto, 10. marca, je v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju potekal že tradicionalni slovenski družinski dan. Namenjen je bil staršem in otrokom iz skupnosti Bruselj, Luksemburg in Haag. Večina udeležencev redno prihaja tudi na naše vzgojne družinske seminarje drugi konec tedna v septembru. Srečanje sta za starše vodila zakonca Marko in Monika Zupanc iz Ljubljane, v jeseni 2017 sta bila tudi voditelja družinskega seminarja v mlinu Thicourt v Loreni. Tudi tokrat sta lepo animirala skupino mladih staršev. Z njima je prišla vsa njuna družina, še sin Miha, njegov brat in sestra. Vključili smo jih v animacijo otrok.

Po kosilu je bila v bližnjem parku družinska igra, kjer je vsaka družina imela nalogo, da razmisli o eni od lepih lastnosti, ki pomaga graditi družino.

Otroci so bili čez dan razdeljeni v tri skupine, za najmlajše je poskrbe-

Družine so sestavile plakate z lastnostmi, ki najbolj prispevajo h graditvi družine.

Delavnica velikonočnih butaric v Haagu 24. 3. 2018

Marko in Monika Zupanc na koncu maše in družinskega dne

Na velikonočni ponedeljek pri blagoslovljenem zajtrku v Genku

la vzgojiteljica Martina, ki je prišla iz Slovenije, izdelovali so vrtnice za svoje mame. Srednja skupina otrok je prisluhnila in sodelovala pri katehezi o medsebojnih odnosih v družini. Popoldne so se pridružili starejši skupini otrok, skupaj smo odšli v

Marijino cerkev v bližnji samostan La Cambre, kjer smo ob postajah križevega pota razmišljali o Jezusovem trpljenju in smrti. Vsi skupaj smo enodnevno srečanje sklenili z zahvalno sveto mašo. Pridružil se nam je tudi škofijski animator za pastoralo s tujejezičnimi katoliškimi skupnostmi v Bruslju.

Obhajanje velikonočnih skrivnosti

Za cvetno nedeljo smo se v Haagu na Nizozemskem zbrali v soboto, 24. marca, pred cvetno nedeljo. Prav tako je bilo slavje na isti dan popoldne v Luksemburgu, vodil ga je soprobrat Jože Kamin. Na cvetno nedeljo, 25. aprila, je bila pred mašo ob 18. uri v slovenskem pastoralnem centru v Bruslju delavnica za izdelovanje velikonočnih butaric, nato smo jih

blagoslovili na vrtu, v procesiji odšli v cerkev, prisluhnili pasijonu in obhajali evharistično slavje. Na veliko soboto smo imeli blagoslove velikonočnih jedil ob 10 h v Bruslju, ob 14 h v Genku, ob 16 h v Eisdu in ob 18 h v Heerlenu na Nizozemskem. Vstajenska maša je bila ob 7. uri v cerkvi sv. Barbare, dnevna praznična velikonočna maša ob 10 h v Bruslju, vodil jo je pater Peter Rožič, župnik je ob 9.30 maševal v cerkvi sv. Kornelija v Heerlenheideu, na Nizozemskem. Velikonočni ponedeljek smo obhajali v Genku, ob 9.30 v italijanski cerkvi, nato pa na skupnem velikonočnem zajtrku. Za mizo se je usedel tudi italijanski župnik don Gregorio s svojim bratom. Očaral ga je obred blagoslova velikonočnih jedi s svojim globokim velikonočnim sporočilom.

dr. Zvone Štrubelj

Družinski dan smo sklenili z zahvalno mašo in hvaležnim nasmehom.

FRANCIJA
PARIZ

Kot smo poročali že v prejšnji številki Naše luče, slovenska katoliška misija v Parizu že nekaj časa gosti frančiškanskega pater Huga. Pater in misijonar Hugo Delčnjak je trenutno na zdravljenju v Parizu. Z njegovo prisotnostjo se je spremenil ritem svetih maš, saj so lahko na štirinajst dni. V nedeljo, 18. marca, se je pri nedeljski maši pridružil tudi župnik, dr. Zvone Štrubelj.

Na peto postno ali tiho nedeljo smo bili kar trije pri oltarju, podpisani župnik Zvone, pater Hugo in diakon Ciril Valant. Po branju Božje

besede smo vsak iz svojega vidika predstavili pomen tihe nedelje, ki nas pripravlja na vstop v obhajanje velikonočnih skrivnosti. Po maši so sledili duhovni pogovori, pa seveda klepet pri skupnem kosilu.

V svetem tednu so bile redne maše in bogoslužja velikega tedna. Na cvetno nedeljo je bila maša ob 11. uri, na veliki četrtek in na veliko soboto ob 20. uri, obred velikega petka je bil ob 15. uri. Številni verniki so k blagoslovu prinesli tudi velikonočne jedi. Po blagoslovu na veliko soboto so se zaustavili in skupaj zaužili blagoslovljene velikonočne jedi.

dr. Zvone Štrubelj

Župnik Zvone, pater Hugo in diakon Ciril med mašo na peto postno nedeljo

Sveta maša na veliki četrtek v kapeli v Chatillonu

Blagoslov ognja na veliko soboto v Chatillonu

Blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto v župnijski dvorani v Chatillonu

FREYMING-MERLEBACH

Praznovanje materinskega in družinskega dne

V nedeljo, 18. marca, pred praznikom sv. Jožefa, je društvo Prijateljev slovenske katoliške misije praznovalo materinski in družinski dan. Zbrala nas je najprej nedeljska dolžnost pri sv. maši. Želeli smo si jutro, obsijano s toplimi že spomladanskimi žarki. Zaman smo gojili to željo, ker nam je jutro postreglo z mrzlimi snežinkami, objetimi v pristno zimsko idilo. Celo poledica nam je grozila. Nismo se ustrašili, ker smo v srcu prinesli s seboj tople žarek, ga položili na oltar in se zahvalili Bogu za celoletno delovanje društva. Po sv. maši smo se zbrali v dvorani pri skupnem kosilu kot velika družina. Ker smo zajeli kar dvojno praznovanje, je na samem začetku predsednica Jožica toplo pozdravila vse navzoče, jim spregovorila in položila na srce naslednje besede:

Vsako leto nas mesec marec privabi k skupnemu srečanju ob času, ko se začne narava iz dolgih mrzlih zimskih dni prebujati v bujno življenje. Sonce nam že nudi svojo moč. Veseli smo vsakega novega jutra, ko nas prebudijo sončni žarki. Vsakemu izmed vas želim, da danes doseže vaša srca tisti žarek, ki vam bo polepšal dan.

Prisrčno želim, predragi člani pa tudi nečlani, v imenu društva Prijateljev slovenske katoliške misije, da sedemo okrog mize kot velika družina, povezana v veselju in toplem razumevanju. Kaj je lepšega v življenju, ko se družina zbere v ljubezni in spošto-

Na družinskem dnevu smo podarili vsaki materi in ženi spomladanski cvetlični lonček.

Na dan svetega Jožefa smo v prostorih slovenske misije gostili dekanjsko konferenco z družabnim kosilom.

vanju. In to družino danes, predragi člani, primerjam z našim društvom, ki sega že v 35. leto življenja.

Poleg družinskega dne se nam danes odpirajo spomini na drage mame in njih ljubezen, ki so jo razsipale in jim je gorela v srcu vse življenje. Vsak otrok se mora Bogu zahvaliti za dušo, v kateri spravlja vse, kar je lepega in sega po biseru spomina na svojo mamo. In danes naj bo v naših srcih najlepši spomin na materin obraz, ki naj nas spremlja skozi življenje.

Dan mater smo poglobili še z nagovori. Gospa Hero je prebrala zelo čustven in lep članek »Mamin glas«, Jožica Curk pa resnično zgodbo 13-letnega fanta »Ljubezen, ki ne obstaja«.

Zgodba prihaja iz južne Francije. Na spletu jo je objavila učiteljica, takoj ko je prebrala spis enega izmed učencev. 13-letni deček je dobil za domačo nalogo, da napiše krajši spis z naslovom »Komu bi radi sporočili, da ga imajo radi in zakaj«. Odločil se je pisati svoji mami in s tem ganil svet. Ostala je brez besed. Ganjena učiteljica je takoj objavila dečkov

spis, kako lahko otrok razmišlja in goji v sebi globoka skrita čustva.

Draga mami!

Mami, rad bi ti povedal, da te imam rad in mi pomeniš ogromno. Čeprav se velikokrat jeziš name, ker ne pospravim sobe, te imam rad. Zadnjič sem razbil tvojo najljubšo vazo in te spravil v jok. Najprej nisem vedel, zakaj jokaš. Nato sem spoznal, da ne zaradi vaze, ampak zato, ker te nikoli ne poslušam, ko mi govoriš, da žoganje ne sodi v hišo.

Kljub temu da imam 13 let, se zavedam, da nimamo denarja in te nikoli ne prosim za nič. Že od nekdaj pa vem, da me ima Božiček rad, vendar je izgubil moj naslov, ker smo se velikokrat preselili. Povedala si mi celo, da te je poklical in ga žal tudi letos ne bo. Prišel pa bo drugo leto, upam. Nekega dne pa mi poveš kot strela z jasnega, da ne obstaja. Bil sem jezen in žalosten. Nisem vedel, ali me bolj jezi to, da ni imel mojega naslova, ali misel, da sploh ne obstaja.

Še vedno te imam rad. Najraje imam vonj, ko spečeš čokoladni kolač, ki ga znaš le ti. Vanj daš več čokolade kot piše v receptu. To je najina mala sladka skrivnost.

Rad te imam, ko me vsako jutro zbudiš in mi pripraviš kakav. Čeprav mi ga naliješ v skodelico, ki je razbita in zagotovo ne najlepša, je to najboljši kakav in ne bi ga zamenjal za nič na svetu.

Rad te imam, ko me zvečer poljubiš za lahko noč in me objameš. Tvoji lasje me vedno požgečkajo po obrazu in tako zelo lepo dišijo. Tvoja mehka pižama pa je edina, ki me uspava, ko me stisneš k sebi. – In mami, najbolj sem srečen takrat, ko mi rečeš »Lepo spi, škrat moj. Jutri je nov dan«.

Čeprav ne obstajaš, te imam rad in vedno te bom imel.

Ganjena ob vsebini zgodbe sem se odločila, da jo tudi jaz posredujem bralcem revije Naša luč. (Deček je živel v sirotišnici od svojega tretjega leta in tam tudi obiskoval pouk. Odra-

Marljive klekljarice pod vodstvom gospe Kristine sestavljajo novi velikonočni oltarni prt.

Na cvetno nedeljo so nekateri, kot gospa Tatjana Rehar, prinesli k blagoslovu pristno slovensko butarico.

Bolniško maziljenje smo podelili na cvetno nedeljo na Hochwaldu in na veliki petek v slovenski kapeli v Merlebachu.

ščal je brez materinske ljubezni in bil prepuščen odraščanju brez staršev.)

Omenjeno zgodbo smo posredovali tudi v francoskem jeziku, prebral jo je gospod Emile Šinkovec. Na koncu dneva smo podarili vsem navzočim materam primulo, simbol pomladi in veselja, da bo njena svežina dihala in krasila domači kotiček in v srcu topel spomin na materinski dan.

Dotaknili smo se tudi **praznika sv. Jožefa**, saj je godoval naslednji dan. Čestitali smo vsem Jožicam in Jožetom, predvsem našemu gospodu župniku **Jožetu Kaminu** smo voščili s naslednjimi besedami: Gospod Kamin, za vaš jutrišnji praznik vam želimo vsi navzoči, da vse vaše stopinje spremlja varstvo vašega zavetnika. Da ves vaš trud bogato obrodi na razširjenem polju vašega odgovornega duhovniškega poslanstva in mnogo tistega, kar nudi srečen vsak dan.

V popoldanskem času smo izkoristili še priložnost in čestitali naši zvesti članici gospe **Nicole Vretič** za njen častitljiv 70. rojstni dan. Odšla jih je že 14. februarja 2018. Toplo smo se ji zahvalili za njeno zvestobo pri celodnevni srečanjih. Gospa Nicole je izredno veselega značaja in polna vedrine. Zelo rada poje, čeravno ji slovenska beseda ne teče prav gladko, je njena pesem vedno vesela in točno izgovorjena. Predvsem rada zapoje pesem »Mi se imamo radi«. S pesmijo potrdi tudi, da ji je lepo pri nas in celodnevna srečanja ji pomenijo dragoceno preživeti čas. Slavila je tudi s prijateljskim kozarčkom vse navzoče. S poklonom cvetličnega aranžmaja smo se ji zahvalili za njeno prisrčno gesto in ji zaželeli vse dobro v nadaljnjem življenju. Predvsem, da jo Bog ohrani korajžno, zdravo in veselo še mnogo let med nami, slovenskimi rojaki. Zaključili smo bogat pro-

Po blagoslovu velikonočnih jedil verniki zapuščajo slovensko kapelo z veseljem na obrazu.

gram dneva in zapustili naš slovenski dom s toplino v srcu.

Dnevi meseca so se krčili in nas duhovno pripravljali na čas velikega tedna. Na cvetno nedeljo ob 10. uri se je pri sv. maši napolnila kapela sv. Jožefa z verniki. In vejice pušpana so zmagog-

slavno šumele. Z blagoslovom vejic je vsak zapustil kapelo in ponesel v domače ognjišče Božjo prisotnost.

VELIKI TEDEN

V Merlebachu smo obhajali veliki teden v kapeli slovenske misije:

Na veliki četrtek ob 19. uri smo počastili evharistični kruh življenja.

Na veliki petek ob 15. uri smo poleg češčenja sv. Križa bolniki pristopili k zakramentu maziljenja.

Na veliko soboto smo ob 15. uri blagoslovili velikonočna jedila in zvečer ob 19. uri obhajali velikonočno vigilijo.

Na velikonočno jutro je bilo v naši kapeli ponovno lepo število navzočih pri slovesni sv. maši ob prepevanju pevskega zbora, kjer je velikonočna pesem dvignila svečanost vstajenskega jutra.

Jožica Curk

HRVAŠKA

PULJ

Od januarja do marca 2018

Ni še dolgo, kar smo se poslovili od veselega decembra, polni vtisov na božični koncert Encijana v prepolni cerkvi svetega Antona v Pulju 26. decembra 2017, že smo pošteno zakorakali v leto 2018, saj je pred nami postni čas in velika noč.

Tudi letos je SKD Istra praznovalo slovenski kulturni praznik v enem od slovenskih društev, tokrat pri Slovincih v Umagu.

Tudi v Pulju smo na praznik zaljubljenih obeležili Prešernov dan v Mestni knjižnici ter obudili spomin na resnično ljubezen med Friderikom II. Celjskim in Veroniko Deseniško. Dogodka so se udeležili pomembni gostje: namestnica župana mesta Pulj Elena Puh Belci, minister-svetovalec republike Slovenije v Zagrebu ter predstavnik osrednje knjižnice Celje Srečko Maček. Knjižnica Celje je bila že drugo leto pobudnik te lepe prireditve, ki jo je mešani pevski zbor Encijan obogatil s pesmijo. Ta dan, 14. februarja, je bil tudi krščanski praznik pepelnice, ko se prične štiridesednevni postni čas. To je čas milosti, ki nam vsako leto daje možnost, da znova začnemo in naredimo korak naprej na poti vere.

Naš časopis Mavrica je od sedaj dosegljiv tudi v digitalni knjižnici Slovenije. Tako bo na voljo vsem Slovincem po svetu, ki še ne poznajo SKD Istre in njenega delovanja. V mesecu marcu nas je v odmoru pri pevskega vajah presenetila naša predsednica društva Danica Avbelj, kot zna samo ona, s slovenskimi in istrskimi dobrotami.

Imela je rojstni dan. Pevci smo se za njen trud oddolžili s cvetjem in pesmijo: Vse najboljše za te ... Pridružili sta se ji s svojima rojstnima dnevnoma še Dolores in Marijana, tako da čestitkam in dobrim željam ni bilo konca!

V mesecu februarju se je v Galeriji društva predstavila s svojimi slikami likovna delavnica, ki jo vodi akademska slikarka Marija Pibernik-Staničič. Obiskovalce so presenetile z lepo razstavo, slike so še vedno na ogled.

Konec februarja je po dveh letih in pol zapustila društvo nam vsem draga poslovna tajnica novinarka Vesna Vukšinič-Zmajič. V Pulj jo je pripeljala ljubezen in tudi odpeljala od nas. Soproj je dobil premostitev v Zagreb, kjer oba nadalujeta svojo življenjsko pot.

Vesni Vukšinič-Zmajič želimo vso srečo v novi službi.

Nova tajnica društva je od marca 2018 Maja Tatkovič, sociologinja. V glavnem jo člani poznajo, saj je sodelovala v slovenskem društvu že pred leti. Dobrodošla med nami!

V galerijskih prostorih društva je bil v soboto, 3. marca, večer poezije. Članice pred letom dni ustanovljene dramske sekcije: Antonija, Damjana, Danica, Klaudivija, Štefanija, Vesna in

Božični koncert Encijana v cerkvi sv. Antona v Pulju 26. decembra 2017

Vida so pod vodstvom afirmiranega dolgoletnega gledališkega igralca in režiserja Šandorja Slackega – starejšega pripravile in izvedle recital Samo ljubezen. V recitalu so bili zajeti znani pesniki. Damjana in Štefanija sta predstavili tudi svoje avtorske pesmi. Recital je bil razdeljen na tri celote, ki so jih interpretatorke povezale s petjem znanih ljudskih pesmi: *Vsi so prihajali, V dolini tihi, Moj fantič je na Tirolsko vandral* ter *Vsi so venci vejli*. To je bil drugi nastop dramske sekcije. Na slovenskem večeru ob koncu leta 2017 so prikazale skeč: Kako je krajnska klobasa dobila ime! Večer je bil dobro obiskan, prisotni so se pohvalno izrazili o dogodku.

Mešani pevski zbor Encijan nenehno potuje. Z veseljem smo se odzvali povabilu slovenskega kulturnega društva Bazovica z Reke s celovečernim koncertom. Bili smo prvič pri njih pa tudi ne zadnjič, saj navdušenju ni bilo konca.

V nedeljo, 18. marca, smo se spet udeležili srečanja Primorska poje, kjer sodelujemo že več let. Nastopili smo v italijanski Gorici v kulturnem centru Lojze Bratuž, kjer je prepevalo sedem

zborov. Pred nastopom smo si ogledali zelo lepo pripravljeno zgodovinsko razstavo o slovenskih taboriščnikih po drugi svetovni vojni, postavljeni v avli centra. Prireditve Primorska poje poteka od 2. marca do 22. aprila 2018 v različnih krajih. Zvrstilo se bo 208 zborov. Polni prijetnih vtisov smo se vrnili v našo drugo domovino.

Vsem Slovincem po svetu želimo prijetno praznovanje velikonočnih praznikov in hkrati lepe misli na domovino.

Ivanka Koletnik

Recital Samo ljubezen v naši galeriji

NEMČIJA

AUGSBURG

Kempten – Cvetna nedelja

Na cvetno nedeljo se kristjani spominjamo slovesnega Jezusovega vhoda v mesto Jeruzalem. Sveto pismo poroča, da je jahal na osličku. Množica mu je pripravila špalir. Na tla so pogrinjali plašče in veje, ki so jih nalomili na poljih. Iz številnih grl je bilo slišati vzklike veselja. Zbrani so pričakovali, da se bo Jezus oklical za kralja, se zoperstavil rimskemu okupatorju in ustanovil samostojno judovsko državo. Kot vemo, se to ni zgodilo. Zato so mnogi hitro spremenili mnenje in odnos prijateljstva do Jezusa se je spremenil v odnos sovraštva. Ko se kristjani teden dni pred veliko nočjo zberemo k maši, prinesemo s seboj butarice, oljčne vejice in drugo zelenje. Cilj je podoživeti in obuditi

Cvetna nedelja v Kemptnu

Kdor je na cvetno nedeljo ostal na kosilu, mu ni bilo žal.

spomin na omenjeni Jezusov slovesni vhod v Jeruzalem. V Kemptnu so verniki pripravili začetni obred cvetne nedelje kar v avli pred vhodom v cerkev. Domači župnik je zelenje blagoslovil, prebral evangeljski odlomek in nato vse povabil v Božji hram, kjer se je nadaljevala sveta maša. Po maši je sledilo skupno kosilo in čas za prijetno druženje.

Blagoslov velikonočnih jedil

Po velikem petku sledi velika sobota. To je dan, ko Jezus leži v grobu. Svoje delo na zemlji je zaključil in zato sedaj počiva. Taka razlaga se človeku vsiljuje kar sama po sebi, a je zelo pomanjkljiva. Dan po Jezusovi smrti, ki je hkrati tudi dan pred njegovim vstajenjem, poznamo Slovenci kot dan, ko nesemo jedi k žegnu. Običaj je že zelo star. Že nekdanj

so v košaro položili kruh, meso, pirhe, hren in še marsikaj. Ko je duhovnik jedila blagoslovil, je družina v svojem krogu poskrbela, da je vsak zaužil okusno blagoslovljeno hrano. Slovenski rojaki v Augsburgu, Ulmu in Ravensburgu so tudi letos prinesli jedila k blagoslovu. Domači župnik jih je blagoslovil in zbranim voščil vesele in blagoslovljene velikonočne praznike. *R. K.*

Po blagoslovu jedil v Augsburgu

Na veliko soboto v Ulmu

Po vigiliji in blagoslovu jedil v Ravensburgu

BERLIN

»**S**o ptički se ženili prot' beli Ljubljani ...« Tako je v soboto, 10. marca, odmevalo v nemški prestolnici ob reki Spree. Preko sto Slovencev – učencev dopolnilnega pouka slovenščine in njihovih staršev – se je zbralo na praznovanju prihoda pomladi – gregorjevem, da bi spustili prečudovite gregorčke – hišice in ladjice, ki so jih otroci izdelali doma – po reki in tako priklicali pomlad. V Nemčiji ta običaj

ni poznan in tako so mimoidoči z zanimanjem opazovali slovenske otroke, ki so svoje izdelke, okrašene s slovenskimi zastavicami, spuščali v vodo.

Slovenci v Berlinu so gregorjevo praznovali že četrtič. Na pobudo slovenskega župnika Izidorja Pečovnika je učiteljica Magdalena Novak, ki v Berlinu vodi dopolnilni pouk slovenščine v organizaciji Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport, svoje učence že pred štirimi leti navdušila nad praznovanjem te-

ga starega, a šele v sodobnosti znova obujenega slovenskega običaja. Tudi Veleposlaništvo RS v Berlinu je pristopilo k organizaciji in tako je dogodek v Berlinu postal že tradicija. Dogodek je podprl tudi Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in omogočil avtobusni prevoz od veleposlaništva do varnega in lepega mesta ob reki Spree.

Na dogodku sta zbrane slovenske družine pozdravila veleposlanik RS v Berlinu, g. Franci But, in slovenski župnik g. Izidor Pečovnik.

HAMBURG

V marcu se je zvrstilo v naši skupnosti kar nekaj dogodkov. Pri sv. maši se nam je priključil mladi oče iz Prekmurja, ki se trenutno mudi s svojim 15-letnim sinom na otroški kliniki v Hamburgu, kjer se otrok kar pet tednov pripravlja na zahtevno operacijo hrbtenice. Slovensko veleposlaništvo v Berlinu se je obrnilo za pomoč na gospoda Dorija, tako pri prihodu družine v Hamburg, kakor tudi pri prevajanju v bolnišnici, kar smo radi sprejeli, saj smo v teh stvareh že izurjeni. Vmes smo ju tudi obiskali in jima malo skrajšali čas.

Rojstne dneve so praznovali **Katica Miletič, Kristina Krističević** in g. **Dori**, ki že 15 let oskrbuje našo skupnost. Njegove sv. maše nam dajo moči, naša srečanja v dvorani pa še dopolnijo in poživijo skupno veselje. Eva Plevnik je zopet pripravila torto, mi pa smo mu zapeli zdravico in se istočasno zahvalili za ves trud, ki ga vlaga v našo skupnost, kajti to ni samo po sebi umevno, da se po vseh naporih v Berlinu napoti še v Hamburg.

V ponedeljek smo se odločili za **izlet v Travemünde**. Ta kraj smo že večkrat obiskali, vedno znova nas

Učiteljica Magdalena Novak z otroki in ladjicami

Lucijan in Iva Brumnjak

Daniel Gabor praznuje z mladimi.

privlačni, pomembno nam je bilo, da smo bili skupaj in se po dolgi mokri zimi naužili svežega morskega zraka. Pridružil se nam je g. Witold Machnik, nekdanji urednik časopisa v znani hamburški založbi »Axel Springer«. Za svoj magisterij pod naslovom »Materni jezik druge in tretje generacije migrantov« se je

obrnil na našo skupnost, kajti nihče ne pozna bolj te problematike kot ravno mi.

Skupaj z nemško župnijo smo se v mesecu marcu udeležili »postnega kosila«, ki ga vsako leto prirejajo prostovoljci in vedno več članov naše skupnosti se udeležuje in pomaga pri tem dogodku. Tudi pri veliko-

nočnem AGAPE se nas je zbralo kar veliko in radi smo prispevali pirhe, kruh in vino. Po starem običaju se v velikonočni noči, po slovesni velikonočni vigiliji, srečamo v veliki dvorani in skupaj zaužijemo omenjene jedi. Ko smo se razšli, se je že danilo.

Vera Šeme

Dori in Manfred Besser

Srečanje po sveti maši

Vesela pesem po sveti maši

Witold in Toni

ESSEN

Dvanajst let mojega duhovniškega službovanja za duhovni in kulturni blagor dragih slovenskih rojakov v prostori župniji – slovenski misiji v Essnu je vse teklo lepo in po načrtih. A ravno v 60. jubileju te župnije se je zapletlo. Dan, katerega smo se vsako leto in tudi letos zelo veselili in se nanj pripravljali, se je letos »izjalovil«. Vedno nas je župnijska tajnica pri sv. Gertrudi samoumevno vpisala za naslednje leto. Upal sem in bil prepričan, da je tako tudi letos. Potem sem pa pred kratkim izvedel, da dvorana ni prosta, ker je bila že v lanskem avgustu obljubljena afriški skupnosti. Kot bi se mi podrl svet. Binkoštnega srečanja torej letos ne more biti.

Našo 60-letnico misije bomo slovesneje praznovali v Kevelaerju, saj bo z nami g. škof Peter Štumpf.

Slovesno **60. binkoštno srečanje bomo** obhajali naslednje leto. Takrat bo z nami tudi naš zbor Slovenski cvet. Morda nam bo uspelo privabiti ansambel Dori, ki je tudi za letos obljubil gostovanje neke druge. Kakor kaže, bo takrat pre-

nehala delovati naša misija in bo dokončno tudi upokojen slovenski izseljenski duhovnik v Essnu.

Upamo, da bo med nami kot glavni mašnik naš dragi msgr. Janez Pucelj. Pričakujem, da bomo cerkev napolnili, čeprav ne bo sledila 'veselica'. Če bomo mogli navdušiti nekaj dobrih ljudi, ki bi pomagali, bomo tudi poskrbeli za skromnejšo postrežbo. (Zaradi zdravstvenega stanja po operaciji sam ne zmorem in ne smem prevzeti nobenih naporov.) Dvorana ob cerkvi nam bo na voljo. Poskrbljeno bo za odlične klobase iz Prekmurja – kakor več let nazaj. Verjetno jih bo kaj na voljo tudi za domov.

Lojze Rajk

Cvetka Pohar – 90 let

Rojena je bila 9. marca 1928 v Logu pod Mangartom v Sloveniji kot prvi otrok Antonije in Mihaela Kovača na mali visokogorski kmetiji. Oče je delal kot večina moških iz te doline v rabeljskem rudniku svinca v Italiji.

Njen edini brat se je v 17. letu smrtno ponesrečil v hribih, ko je šel past ovce.

Odraščala je in delala na domači kmetiji kot večina njenih vrstnic in vrstnikov.

1947 se je poročila z vaščanom Ferdinandom Poharjem, ki je tudi delal v rabeljskem rudniku. Rodila sta se jima dva otroka, 1947 sin Karel in 1950 hčerka Danijela. Otroka sta bila deležna lepe krščanske vzgoje.

Takratna oblast je rudarjem, ki niso imeli deset let rudarske delovne dobe, prepovedala delo v italijanskem rudniku. Iskati so morali delo v domačih krajih, kar pa ni bilo tako lahko in enostavno. Oče se je potem izučil za električarja, dobil tudi delo, vendar ni bilo dolgotrajno. Za preživetje je bila potrebna pomoč tašče in tasta. Ker ni videl drugih perspektiv, je leta 1955 pobegnil čez mejo in preko Avstrije prišel v Essen. Rudniki so potrebovali in iskali delovno silo.

Kot več slovenskih fantov in mož, tudi več vaščanov iz Loga pod Mangartom, je stanoval v rudarskem domu v Altenessnu, Bischoffstraße 50a. Zaposlen je bil v rudniku Zeche Fritz v Altenessnu, in je kot rudar s prakso kmalu napredoval do Schachthauerja.

Hitro se je potrudil in uredil dokumente, da je v Nemčijo lahko prišla tudi družina.

Mama Cvetka se je v Sloveniji močno in končno tudi uspešno trudila, da ji je takratna politična birokracija izdala dokumente, da smo se med prvimi državljani lahko izselili in sledili očetu.

V Altenessnu je oče že imel v eni od štirih solidnih barak za nas opremljeno enosobno stanovanje. Tam smo bili šest mesecev in se potem preselili v ulico Böhmerheide v štirisobno stanovanje, novogradnjo rudnika Fritz-Heinrich.

S sestro sva obiskovala osnovno šolo Emscherschule. S pomočjo staršev sva se dobro izobrazila, ona za visokokvalificirano uradnico in jaz za diplomiranega inženirja.

90-letna Cvetka Pohar, ki je že 10 let na postelji.

Tudi mama je dolgo časa delala, zaposlena je bila pri Ruhrglas (Karnap in Milchverwertung) v Altenessnu.

In tudi oče je zraven dela v rudniku pomagal nekemu proizvajalcu majoneze pri produkciji. Od njega sta kupila njegov »Schnellimbiß« nasproti današnjemu Einkaufszentru in tam prodajala pomfrit, klobase, piščance, saslike itd., in to deset let.

Ko so rudnike začeli zapirati, je oče imel srečo, da je lahko odšel s petdesetimi leti v pokoj. Z velikim veseljem se je posvetil svoji stojnici in pri tem ga je mama pridno podpirala. Oba sta tam uživala.

Enkrat je pač vsega dovolj, otroci so bili preskrbljeni, dom tu v Essnu je bil urejen, domača hiša v Sloveniji obnovljena in sta svoj Schnellimbiß prodala. Večkrat sta potovala v domači kraj in tudi na Jadransko morje. Oče, mož Ferdinand, je leta 1984 umrl in je pokopan v Altenessnu – Nordfriedhof.

Mama Cvetka je z leti zbolela in je že dobrih deset let vezana na posteljo. Živi doma in jo v celoti oskrbuje socialna služba. V veliko pomoč je delo sestre Danijele, ki je redno pri mami in ima vse pod nadzorom.

Veseli smo, da jo še imamo, čeprav je bila že dvakrat v kritičnem stanju in je posredoval gospod župnik Lojze Rajk, ko ji je podelil bolniško maziljenje. Vse se je doslej k sreči dobro izteklo.

Naj povem še, da sta bila oče in mati zmeraj povezana tudi s slovensko župnijo v Essenu.

Z dr. Janezom Zdešarjem sta se srečevala od prvega dne. Jaz sam sem bil ne samo pri fari St. Johann v Altenessnu prvi, takrat jugoslovanski strežnik, temveč tudi pri Zdešarju prvi slovenski ministrant. To sem bil pa že v rojstnem kraju.

Zlatoporočnica Marija in Alojz Bizjak z vnuki

In tudi z g. Ivanom Iľkom so bili dobri stiki, s starši in tudi z mano. Dobro se spominjam, kako je bilo, ko je bil pri nas na obisku. Pogovor z župnikom Iľkom in mojo mamo je bil zmeraj tak, da je človek ugotovil, da imata »namažan jezik«, toda to so bili prijazni pogovori in se jih rad spominjam!

(Članek je pripravil sin slavljence – inž. dr. Karel Pohar.)

HILDEN

Slovenska skupnost v Hildnu je v lanskem decembru in letošnjem marcu obeležila kar dve zlati poroki in čestitala zvestim obiskovalcem svetih maš in dolgoletnim naročnikom Naše luči ob 50-letnici skupnega življenja.

Drugega resnično ljubiti, pomeni privoliti, da si se z njim pripravljen starati (Albert Camus), je pisalo na vabilu **zlatoporočencev Marije in Alojza Bizjaka**, ki sta si po 50 letih poroke pred oltarjem Svetega Duha na Velikem Trnu na Dolenjskem, v krogu družine in prijateljev, ponovno izrekla obljubo zvestobe. V Hildnu pa so se ob njunem zlatem jubileju lahko povesečili tudi mnogi

Zlatoporočnica Olga in Andrej Povalej z družino

rojaki, saj sta na praznovanje povabila skoraj celo slovensko skupnost.

Že po trimesečnem poznanstvu, oba sta že delala v Nemčiji, je Alojz iz Velikega Trna popeljal Bohinjko Marijo 15. decembra 1967 pred oltar cerkve St. Marien v Hildnu, kjer sta si obljubila večno ljubezen in zvestobo. Poročil ju je župnik Alojz Škraba. Leta 1968 se jima je rodil sin Robert, leta 1971 pa še sin Thomas.

Alojz si je kot izučeni avtomehaničar že leta 1973 ustvaril lastno firmo, servis za popravila avtomobilov. Žena Marija pa mu je opravljala dela v pisarni. Po očetovi upokojitvi vodita firmo sinova. V veliko veselje pa so Mariji in Alojzu tudi štirje vnuki, ki so starim staršem pripravili nepozabno lep program, ko sta zlatoporočnica praznovala poroko z družino in prijatelji v Hildnu.

Alojz in Marija, ki vsa leta zvesto prihajata k svetim mašam, veliko doprineseta k veselim družabnim srečanjem po slovenskih mašah.

1. marca letos pa sta ponovno stopila pred oltar, tokrat pred oltar njune sedanje fare Janeza Krstnika

v Erkrathu pri Düsseldorfu, **zlatoporočnica Olga in Andrej Povalej**. Olga prihaja iz fare Dobje pri Planini, Andrej pa iz fare Jurklošter. Spoznala sta se v Sloveniji. Andrej, ki je letos 1. februarja praznoval 80. rojstni dan, je odšel v Nemčijo leta 1963, Olga pa leta 1967, kjer ju je 1. marca 1968 v Oberhausnu poročil prav tako župnik Alojz Škraba. Andrej je bil zaposlen v svetovno znani steklarni Gerresheimer Glashütte v Düsseldorfu, Olga pa si je zaslužila pokojnino kot trgovka v lastnem kiosku. Olga in Andrej sta starša dveh hčerk in stara starša dveh vnukov. Odkar sta oba upokojena, zelo rada preživita poleti po več mesecev v Sloveniji, v preostalih mesecih pa z veseljem prihajata k slovenski maši v Hilden.

Dragi zlatoporočenci, naj vam ljubi Bog nakloni še veliko zdravih in srečnih let, da boste lahko sadove vaših žuljev še mnogo, mnogo let uživali. To so želje vseh rojakov iz hildenske skupnosti. Čestitkam in voščilom se pridružuje tudi gospod župnik Alojz Rajk.

Danica Dyllong

FRANKFURT

V pripravi na velikonočno praznovanje imamo že vrsto let (od leta 1995 naprej) v postnem času križev pot in nedeljsko mašo za vso župnijo v Marienthalu pri Rüdeshemu. Letos je bilo to na tiho nedeljo, 18. marca, popoldne. Bila je to mrzla in deloma zasnežena nedelja, zato se nas tudi ni zbralo kaj dosti. Kljub temu pa smo opravili

pobožnost križevega pota zunaj po zasneženi pokrajini. Med nas je prišel duhovnik lazarist **Tilen Prinčič** iz Ljubljane, z njim pa tudi lazaristovski bogoslovec. Med križevim potom in še po maši je bila priložnost za spoved. Pri maši, ki jo je vodil lazarist Prinčič, nas je tudi nagovoril. To tiho nedeljo smo zaključili v romarski dvorani v medsebojnem pogovoru in z malico, v večernem mraku pa smo se odpravili proti svojim

domovom, gosta pa v ponedeljek proti Sloveniji.

Naslednja, cvetna nedelja pa je naše vrste že razredčila, saj so se začele šolske počitnice in predvsem družine z otroki so odpotovale v domovino. Veliki teden smo tisti, ki smo ostali, skušali praznovati kolikor mogoče kot slovenska skupnost. To se pokaže zlasti na veliko soboto pri blagoslovu velikonočnih jedil, ko se nas je v Frankfurtu zbralo sorazmerno veliko

Lazarist Tilen Prinčič in župnik Martin pri oltarju v Marienthalu

Na tiho nedeljo smo imeli križev pot v Marienthalu.

Po maši na cvetno nedeljo v Frankfurtu

Vsi tile so prinesli velikonočna jedila k blagoslovu v Frankfurt.

Blagoslov jedil v Frankfurtu-Oberradu

Urban in Rok sta nesla butari k blagoslovu v Mošnje.

štrevilo, tudi nekaj družin z majhnimi otroki. V Mainzu pa že nekaj let povežemo velikonočno vigilijo z blagoslovom jedil, po obredih pa skupaj zaužijemo velikonočni žegen.

Na pogrebnih slovesnostih v pogrebnem sprevodu kakor v stolnici za nek-

danjim mainškim škofom kardinalom Karlom Lehmannom je bil tudi slovenski župnik iz Frankfurta, saj je bil pokojni skoraj polovici naših slovenskih župljanov svojih 30 let krajevni škof ordinarij.

V 74. letu starosti je sredi marca po dolgotrajni bolezni umrla **Rajka**

Mirt, roj. Pirnat, iz Sromelj. Vrsto let sta z možem Ignacem živela v Bensheimu, k maši pa prihajala v Darmstadt. Pokopana je bila na veliko noč v Sromljah. Naj počiva v Božjem miru in objemu.

rem

Po blagoslovu jedil v Darmstadtu

V Mainzu smo po vigiliji skupaj zaužili velikonočni žegen.

MANNHEIM

Velika izguba za slovensko skupnost v Lebachu

Po kratki bolezni je odšel v večnost velik prijatelj slovenske skupnosti in redni udeleženec slovenskih maš **Gernot Müller**. Po njegovi prezgodnji odovdelosti sta se našla s prav tako prezgodaj odovdelo Marijo Kiefer in si v Homburgu ustvarila nov skupni dom. Rojen je bil v evangeličanski družini. Mama mu je umrla, ko je bil star komaj dve leti, tako da se je ni mogel spominja-

ti. Toda tudi brez matere je zrasel v vernega kristjana. Ko sta se spoznala z Marijo Kiefer, ga je pripeljala k slovenski maši v Lebach in od takrat je redno prihajal k slovenski maši. Nikoli ni izrekel kake besede proti katoliški veri, pri slovenski maši je lepo sodeloval, zelo dobro je z nami pel slovenske mašne pesmi, celo basiral je, ko je spoznal, da Slovenci radi večglasno pojemo.

V družbi je bil umirjen, nikoli ni tarnal ali se na kar koli jezil, dajal je videz zadovoljnega človeka. Ko so v nemški mornarici poimenovali

novi ladjo po njegovem rojstnem mestu Homburgu in je to sprejelo nad njo pokroviteljstvo, je rad šel skoraj vsako leto v delegacijo njegovega mesta v Kiel, kjer je bil gost na ladji. Tako je spoznal vojno ladjo in delovanje mornarice, kar je rad pripovedoval, prikazoval fotografije in knjige o ladjah.

Ko smo izvedli za njegovo smrt, smo se ga spomnili v molitvi pri maši konec marca. Pogreb je bil v Homburgu 10. aprila. Naj počiva v miru.

Janez Modic

Pokojni Gernot Müller z ženo Marijo iz Homburga

MÜNCHEN

Praznovanje materinskega dneva

V soboto, 17. marca, smo v slovenski župniji v Münchnu praznovali materinski dan. Letos smo izvedli praznovanje v času, ki je blizu praznika Gospodovega oznanjenja, saj je naša Mati Marija ob angelovi naznanitvi in ob spočetju začela svojo materinsko pot. Ona je vzornica krščanskim materam, zato bomo materinski dan praznovali v sklopu s tem praznikom, čeprav je navadno v postnem času. Sredi maja pa bomo pripravili družinski dan ali dan staršev in se zahvalili ne le mamam, ampak tudi očetom.

Z otroki smo se dobili nekaj pred tretjo uro popoldne, da smo še malo povadili za prireditve in se še do konca dogovorili kako in kaj, ob 15. uri pa smo pri sveti maši v kapeli začeli s praznovanjem. Pred mašo smo potrebovali še nekaj minut, da smo samo ponovili pesmi, ki smo jih imeli pripravljene za sodelovanje pri sveti daritvi.

Potem smo se preselili v dvorano in tam nadaljevali s programom. Po župnikovem uvodnem pozdravu so otroci zaigrali kratek skeč z naslovom Mati in sin, ki ga je spisal župnik sam. Praznovanje je potekalo v postnem času in s tem kratkim prizorom smo se ustavili pri četrti postaji križevega pota, ko Jezus sreča svojo

mater. Želeli smo orisati odnos med materjo in sinom v težkih trenutkih preizkušnje. Marija spremlja Jezusa v pasijonu in je podoba trpljenja mater, ki najdejo svojega otroka v ponižanju in trpljenju. Ta slika postavlja vsako trpečo mater v celotno zgodbo odrešenja.

Igranemu prizoru so sledile še pesmi *On nosi cel svet* in *Mamica je kakor zarja*. Pesem *On nosi cel svet* je bila še posebej všeč tako otrokom kot poslušalcem, saj so se otroci naučili različnih gibov, ki so ponazarjali vsebino pesmi. In ko smo že dokončali program, je učiteljica spontano vprašala otroke, kaj ali koga On še nosi v rokah, pa je ena deklica od mlajših pogumno dejala: babice in

dedke! Pa smo zapeli in pokazali, da On nosi v svojih rokah – seveda – tudi babice in dedke. In tej kitici sta potem spontano sledili še dve drugi. Res je bilo lepo in doživeto. Ustvarjali smo program kar na odru.

Praznovanje smo zaključili s pogostitvijo. Preden pa smo segli po pijači in jedači, smo z otroki še zapeli in z gibi spremljali kratko molitev: Hvala ti za svet, v katerem smo. Hvala ti za hrano, ki jo jemo njam, njam. Hvala ti za ptičke, ki nam pojejo čiv, čiv. Hvala ti Gospod za vse. Amen.

Katarina Podgoršek

Novi župnijski svet je imel svojo konstitutivno sejo v petek, 16. marca, zvečer. Zaradi višje sile se vsi izvoljeni

Vaja za sceno četrte postaje križevega pota

Otroci so s pomočjo učiteljic pripravili celoten program.

Po ogledu filma Goreči škof je sledil zanimiv pogovor med udeleženci.

člani niso mogli udeležiti sestanka, vendar je bila seja sklepčna in tako so bile razdeljene službe znotraj sveta. Predsednica je postala ponovno ga. dr. Gabrijele Gerber-Zupan. Podpredsedniško mesto pa še ni zasedeno. Nekoliko smo naravnali svoje odgovornosti in delo za prihodnji čas. Kljub temu da ni prišlo do sprememb med člani, pa smo sklenili, da ne bomo iskali dodatnih članov za kakšna slabše pokrita področja naših nalog, ampak bomo iskali sodelavce za konkretne naloge sproti. Pokazalo se je že do zdaj, da so posamezniki pripravljene sprejeti odgovornosti za župnijo, tudi če niso v svetu.

Filmski večer je bil v nedeljo, 18. marca, po maši. Manjša skupina se je odzvala vabilu na ogled filma *Goreči škof* v župnijskem domu. Film je dokumentaren in govori o ljubljanskem nadškofu Antonu Vovku, ki je vodil

škofijo po vojni v prvih letih komunističnega režima in bil deležen stalnih šikan in hudega preganjanja Cerkve. Sam je moral prestati enega najhujših napadov na lastnem telesu, ko so ga v vlaku polili z vnetljivo tekočino in ga zažgali. Po ogledu filma se je med udeleženci utrnilo kar nekaj osebnih spominov na tiste čase.

Veliki teden

Cvetna nedelja. Cvetna nedelja je privabila spet prav veliko število vernikov. Nekateri so prinesli s seboj doma pripravljene butarice ali šopke zelenja, večina pa si je nabrala oljčnih vejic, ki so bile spet na razpolago v cerkvi. Oljke dobimo iz primorskih župnij. Navadili smo se na to ugodnost in obenem je še nekaj dobredelnega zraven, saj so darovi namenjeni za popravila cerkva na župnijah, ki nam preskrbijo te vejice.

Križev pot narodov. Na veliki petek dopoldne je münchensko mestno središče v znamenju velikega shoda vernikov na križevem potu narodov. Poteka od cerkve sv. Mihaela po za promet zaprti cesti na dobrega pol kilometra dolgi poti do Marijinega trga. Procesija zastane za vsako postajo in ljudje se prepustijo molitvi in spremljanju Jezusa s križem. Posamezne postaje Odrešenikovega trpljenja in smrti pripravijo narodne župnije in nekatere nemške duhovne ustanove. Peto postajo je letos oblikovala slovenska župnija. Žal na tem shodu ni prav veliko naših faranov, ker je večina odsotna. Tudi nismo bili najbolje pripravljene, vendar smo izpeljali svojo nalogo. Pesem Kraljevo znam'nje križ stoji pa sedaj že znajo prepevati tudi drugi udeleženci in so peli z nami.

Velikonočno tridnevje smo obhajali v kapeli slovenskega župnijskega doma. Na veliki četrtek in petek se

je pri obredih zbrala manjša skupina vernikov. Največ ljudi pa je prišlo k sobotni vigiliji. Tako je tudi prav, saj ta obred resnično seže v samo bistvo naše vere in krščanskega praznovanja velike noči. Blagoslov velikonočnih jedil je bil v Ingolstadtju že dopoldne, v Münchnu pa je bil popoldne kar trikrat v župnijski kapeli.

Na velikonočno nedeljo je bila slovesna maša spet v cerkvi Svetega Duha. Udeležba je bila spodbudna. S to nedeljo smo začeli poletni termin maš ob pol sedmih zvečer. Nekaj pomot je bilo tudi letos, vendar je večina vedela za spremembo in prišla ob pravem času.

jp

Blagoslov butaric in oljčnih vejic v cerkvi Svetega Duha

Križev pot narodov v centru Münchna je vodil kardinal Marx.

V župnijski kapeli nas je razsvetlila Kristusova luč. Velikonočno svečo smo okrasili sami, pregrinjalo za ambon pa je izdelek ge. Karolin Hojnik.

STUTTGART

Pastoralni utrip župnije

Dragi bralci Naše luči, v tej številki bi rad z vami podelil nekaj lepih trenutkov, ko se kot dušni pastir srečujem z našimi rojaki, ki jih teži križ bolezni in onemoglosti, pa kljub temu živijo svoje življenje na zelo pričevalen krščanski način. To so trpečji služabniki, ki svoje trpljenje darujejo za višje in človeškim očem nevidne vrednote. In njihovo trpljenje obrodi sad, ki ga bomo utrgali in okusili šele v nebesih. Sveti Janez, učenec, ki je z Marijo stal pod križem, nas popelje k izvirom vere in dejavne ljubezni,

k srcu Boga, ki je ljubezen (prim. 1 Jn 4,8–16) in nas ob tem spominja, da ne moremo ljubiti Boga, če ne ljubimo bratov in sester. Cerkev vidi v vas, dragi bolniki, posebno navzočnost trpečega Kristusa. In tako je ob nas ali bolje v našem trpljenju, trpljenje Jezusa, ki nosi z nami težo in v tem odkriva smisel. Ko se je Božji Sin povzpел na križ, je s tem uničil osamljenost trpljenja ter osvetlil temo. Postavljeni smo tako pred skrivnost Božje ljubezni do nas, ki nam vliva upanje in pogum. V moči krsta in birme smo poklicani postati podobni Kristusu, dobremu Samaritanu vseh trpečih. To je naloga Cerkve! Pomagati bolnikom, namesto da se

izgublamo v praznem besedičenju. Vedno pomagati, tolažiti, lajšati, biti bolnikom blizu. Takšno nalogo imamo. Zelo zgovoren je prizor iz Markovega evangelija: »Ko pa se je zvečerilo in je sonce zašlo, so prinašali k njemu vse bolnike in obsedene« (Mr 1,32). Če pomislim na velika sodobna mesta, se vprašam, kje so vrata, pred katera bi lahko prinašali bolnike v upanju na ozdravljenje? Jezus se ni nikoli izognil skrbi zanje. Nikoli ni šel naprej po poti, nikoli ni obrnil pogleda stran. In ko so oče ali mati ali celo prijatelji pred njega prinesli bolnika, da bi se ga dotaknil in ga ozdravil, se ni obotavljal. Ozdravitev je bila pred postavo, tu-

di pred svetim zakonom, kakršen je bil sobotni počitek (prim. Mr 3,1–6). Učitelji postave so Jezusa grajali, ker je ozdravil v soboto. V soboto je delal dobro. Toda Jezusova ljubezen je bila v tem, da je ozdravil in delal dobro: to je vedno na prvem mestu! Kako pogosto vidimo moškega ali ženskega, ki pride na delo z izmučenim in utrujenim obrazom, in ki na vprašanje: »Kaj se ti je pa zgodilo?« odgovori: »Samo dve uri sem spal, ker moramo doma po vrsti bedeti zaradi hčerke, sina, bolnika, dedka, babice.« In delovni dan se nadaljuje. To je herojsko, tako je videti družinsko junaštvo! To so skrita junaštva, ki jih delamo z nežnostjo in pogu-

mom, kadar je doma kdo bolan. Rečemo lahko, da je družina od nekdaj najbližja in najboljša »bolnišnica«. Krščanska skupnost dobro vé, da se družine, ki se sooča s preizkušnjo bolezní, ne sme pustiti same. Zahvaliti se moramo Gospodu za vsa lepa doživetja cerkvenega bratstva, ki pomagajo družinam premagati težke trenutke bolečine in trpljenja. Ta krščanska bližina med družinami je pravi zaklad za župnijo. Dejavná ljubezen do bližnjega ni nekaj postranskega, ampak je nujno potrebna, če hočemo biti pravi kristjani. Papež Benedikt XVI. poudarja, da ima Cerkev tri temeljne in nepogrešljive naloge: da oznanja Božjo besedo in vero v Jezusa Kristusa, da obhaja in podeljuje svete zakramente ter da izvršuje in goji dejavno ljubezen do bližnjega in trpečega (prim. *Bog je ljubezen*, 25). Potemtakem je za vsakega kristjana in vsako krščansko občestvo dobrodelnost in skrb za trpeče in bolnike tako nujno potrebna, kot sta oznanjevanje in poslušanje Božje besede ter molitev in bogoslužje. Krščanska ljubezen je vedno konkretna. Je ljubezen, ki je bolj v delih kot v besedah, bolj v dajanju kot prejemanju. Jezus, ko govori o ljubezni, nam govori o konkretnih

Župnik Janez Modic nas je povabil na bratsko srečanje.

Claudia Forjan ob slovesu

Gospod Stanko je vesel obiska dušnega pastirja.

Na obisku pri gospe Mariji Cristini

stvarih: dati jesti lačnim, obiskati bolne in mnoge druge konkretne stvari. In ta konkretnost temelji na dveh kriterijih. Prvi kriterij je: ljubiti z deli, ne z besedami. Drugi kriterij konkretnosti je: v ljubezni je bolj pomembno dajati kot prejemati. Tisti, ki ljubi, daje. Daje stvari, daje življenje, daje sebe Bogu in drugim.

Kdor pa ne ljubi, kdor je egoist, vedno hoče samo prejemati, hoče imeti stvari in koristi. Bog je ustvaril človeka za srečo, za polnost, ki ji kristjani pravimo svetost, in nas po krstu kliče k svetosti. Svetnik je, kdor v svojem življenju čim bolj zvesto uresničuje zgled Jezusa Kristusa, živi v sedanosti Jezusovo pot križa

in zazrt v Gospoda sveti kakor luč ljudem na njihovi poti življenja in delovanja. Je človek, ki živi ves za Boga in za druge v duhu blagrov. Pot k svetosti ni lahka in zahteva napor. Blagri so luč na tej poti. Bolj ko bomo s čistim srcem premišljevali besede blagrov, bolj nam bo v njih zasvetilo obličje Jezusa Kristusa in bolj bomo mogli prepoznavati smisel in se veseliti tega, kar Bog polaga na pot našega življenja. S tem pa bomo že v našem vsakdanjiku okušali dar odrešenja, ki nam ga Bog v polnosti namenja v nebeškem kraljestvu. Za mene je vsak človek, ki pogumno nosi svoj križ bolezní, starosti in onemoglosti, resnični svetnik, ki mi kaže pot k svetosti. Po križevem potu se pride do velikonočnega jutra.

Prijateljsko srečanje v Schwäbisch Gmündu

Slovo od Tatjane Holzmann

Aleš Kalamar

SRBIJA

MUŽLJA

Bolan sem bil in ste me obiskali (Mt 25,36).

Jezusove besede, ki jih bo izrekel na sodni dan, govorijo o tem, da je treba obiskovati bolnike, vse tiste, ki so v potrebi in jim po možnosti pomagati. Tedaj bo namreč Jezus rekel: »Karkoli ste storili kateremu od teh mojih najmanjših bratov, ste storili meni« (Mt 25, 40). Izpolnjujoč to Jezusovo zapoved je starejša veroučna skupina šolskega verouka v Ečki pri Bečkereku organizirala pod vodstvom veroučitelja Milana Nedeljkovića in v spremstvu salezijanca Janeza obisk bolnice. To je povezano z načrtom priprave na sveto birmo, ki nam ga je predložil škof dr. Ladislav

Német, a zahteva neko skupinsko dobro delo v korist bližnjega.

Tega dne je bilo lepo vreme in na šolskem verouku so bili navzoči vsi prihodnji birmanci, kakor tudi prvoobhajanci, z nekaj ključnimi gosti vred. Na ogled poteka veroučne ure je prišla tudi pedagoginja s študentko pedagogike in sta prisostvovali verouku mlajše skupine. Veroučitelj Milan je prikazal šolsko uro z vsemi ustreznimi točkami po katehetski metodi v zvezi z Jezusovim prvim čudežem, ko je Jezus v galilejski Kani spremenil vodo v vino, da so njegovi učenci verovali v njegovo mesianstvo. Otroci so zavzeto sodelovali pri uri in na koncu ob spremljavi kitare navdušeno odpeli ter z znaki pospremili pesem »Kdo je ustvaril našo lepo

Veroučni skupini skupaj z nadzornim šolskim organom

zemljo? Vsemogočni Bog!« Za spomin smo se tudi fotografirali.

Nato so imeli verouk večji, ki so opravili dobro delo – to je bilo zelo

primerno ravno za postni čas: vsi skupaj smo obiskali bolno gospo Frančiško Kovács, ki si je pred več leti zlomila kolk; za tem se je dolgo zdravila,

bila na okrevanju v toplicah, kjer jo je tudi obiskal duhovnik Janez. Sedaj ji je veliko bolje, vendar še ne more hoditi in zanjo skrbi mož Károly.

Otroci so odnesli bolnici darilce, ki se ga je zelo razveselila. Zapeli smo ji ob spremljavi kitare spodbudno pesem »Kristus, v tvojem smo imenu sem prišli ...«. Čutili smo njegovo milo navzočnost, ko je gospa z g njenim glasom pripovedovala o svoji bolezni in o tolažbi, ki ji jo ponuja prava katoliška vera v vseh družinskih in osebnih preizkušnjah. Spodbujala je mlade, naj bodo dobri, pobožni in verni ter da naj radi prihajajo k sveti maši, kamor ona kljub svoji želji za zdaj še ne more; zaželeli smo ji, da bi se ji stanje popravilo.

Mož Károly je ponudil otrokom odlične bombone iz tujine in sok.

Petošolec David izroča darilce bolni Frančiški.

Prijazni mož Karel postreže gostom s sokom.

Vnuk Andrej pa se je razveselil obiska, ker sta bila med obiskovalci tudi dva sorodnika, in da se bo lahko že naslednje leto pridružil šolarjem pri šolskem verouku v ečkanski šoli.

Za spomin smo se slikali, o čemer se lahko sami prepričate. Z željami za

dobro zdravje, z mislijo na Jezusa, ki nas je s svojim trpljenjem in smrtjo rešil greha, smrti in pekla, smo se poslovili od te dobre krščanske družine. Za naprej bomo drug za drugega molili, da vse bolnike usmiljeni Jezus okrepi na telesu in na duši, ter da izkoristijo

priložnost, da se že v tem postnem času približajo Bogu prek iskrene sveste spovedi in doživetega obhajila. Tako bo napočila zanje in za nas radostna in blagoslovljena velika noč, ki jo voščimo tudi vsem ljubim bralcem.

Janez Jelen

ŠVEDSKA

GÖTEBORG

Dogodki na Švedskem pred veliko nočjo in po njej

Jubilant Jože Bohnec iz Göteborga

Jože je zvest in praktičen vernik, ki se je skupaj z ženo Angelo ter hčerjo Majdo in njeno družino vse do bolezni redno udeleževal nedeljskega bogoslužja. Jože je sedaj vezan na dom za ostarele, kjer ga žena Angela, njegovi otroci ter vnukinje obiskujejo in mu krajšajo čas bivanja v domu. Jubilant Jože je 14. marca dopolnil 80 let. Praznoval je v krogu svojih domačih, ki so ga obiskali v njegovem novem domu. Vesel in ponosen je na svoje drage domače. Vedno znova je vesel tudi obiska domačega dušnega pastirja, ki mu vsaj od časa do časa prinese sv. obhajilo. Na sam veliki petek je bil kot prvi deležen bolniškega maziljenja z novoposvečenim sv. oljem za bolnike.

Jože Bohnec, osemdesetletnik iz Göteborga

Pri slovenskem velikonočnem bogoslužju je sodelovala skupina pevk Hrvatice iz Göteborga.

Po blagoslovu velikonočnih jedil v Göteborgu

Tudi njegova žena Angela ga je ravno takrat obiskala, da so vsi skupaj molili za brata v Kristusu, ki je po duhovniku nanj položil roke, ga mazilil in Jožeta nahranil tudi s sv. evharistijo. Ob tej priložnosti bi rad slovenski dušni pastir povabil vse ostarele, bolne, preizkušane brate in sestre, da odprejo svoja srca tudi in predvsem temu zakramentu. Zakrament bolniškega maziljenja je za žive. Rajnim ne more pomagati več. Ne bojte se Kristusa!

Dragi brat v Kristusu, jubilant Jože Bohnec, hvala vam za zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi, hvala vam za pričevanje za Kristusa. Prav tako pa hvala zakoncema Bohnec za vso pomoč v slovenski misiji. Kolikokrat sta pomagala sprejeti goste, ki so bili na poti v Vadsteno. Bogplati, kot tako

lepo rečete Prekmurci, od koder izhajata oba in živita tisto prekmursko vero tudi na Švedskem. Bog vas živi in vam daj moči, križ prinesiti do vrha kalvarije ter nato za zvestobo Kristusu prejeti bogato plačilo.

Vadstena – Binkošti 2018

Dragi rojaki iz vse Švedske in od drugod, dobrodošli na binkoštno soboto, 19. maja 2018, na 45. vseslovensko romanje in vseslovensko srečanje v Vadsteno. Povabite vaše domače ter prijatelje na vseslovensko romanje. Letos se bomo spomnili 20-letnice posaditve slovenske lipe v parku pred samostansko cerkvijo. Z nami bo Slovenski cvet iz Nemčije, ki bo poskrbel za lepo praznično bogoslužje, ki ga bo vodil msgr. Marjan Turnšek, nad-

škof v pokoju, somaševala bova mag. David Taljat in vaš Zvone. David bo s kombijem pripeljal romarje iz Švice. Po sv. maši se bomo srečali v Petrus Magni skola, naslov je Borgmästaregatan 2, 592 31 Vadstena, kjer bo kulturni program in nato slovensko praznovanje, kjer vas bo razveseljeval ansambel Vasovalci iz Slovenije. Hvala vam za zvestobo Vadsteni in slovenstvu! Dobrodošli v Vadsteno!

Dobrodošli na slovenska srečanja pri oltarju na enajstih mestih, kjer se z rojaki redno srečujemo! Dobrodošli na vseslovensko romanje in vseslovensko srečanje za binkošti v Vadsteno! Pripravljamo vam bogato srečanje, vzemite si čas in pridite, da skupaj praznujemo.

Zvone Podvinski

Katarina Zupančič in Sogrid Lomšek iz Göteborga pripravljata velikonočno pecivo.

Marjeta Pagon in Natali Silič iz Malmöja strežeta velikonočni zajtrk.

Rojaki in Hrvatice iz Göteborga čakajo na blagoslovljena velikonočna jedila.

Njegova suknja – Peto poglavje

Z vrha vzpetine je prišel v star oljčni gaj, kjer so drevesa z razglodanimi vejami vzbujala vtis, kot bi se z nesrečnimi Judi vred dolgo trajno in trdovratno upirala preganjanju. Tam je sedel celo uro in strmel v mesto pod seboj. Kaj naj to mesto s svojo več kot petnajststoletno zgodovino svet nauči? Seveda, prav v tem je ves svet enako nepoučljiv. Jeruzalem je hlepel po svobodi. Kaj bi s to svobodo počel, če bi jo dosegel? Vse povsod vsi kriče po večji svobodi – toda čemu?

Denimo, da bi se Judom res posrečilo pregnati Rimljane. No, v resnici si tega ni bilo mogoče misliti. Kaj bi bilo potem? Bi mar prenehali z medsebojnimi prepiri, bi pozabili na stare razprtije ter delali v miru složno za blaginjo svoje dežele? Ali bi bogati veleposestniki in premožni menjalci denarja pomagali revnim? Če bi se otrsli Rimljanov, bi mar potem nasitili lačne, skrbeli za bolnike in počistili ceste? Saj bi vse to že zdaj lahko storili! Rimljani bi jih pri tem ne ovirali, ker bi imeli od takih izboljšav sami korist.

Le kje je tičala korenika nesvobode, v kateri je Jeruzalem tako bridko trpel? Tisti hrupni zanesenjaki na cesti so menda mislili, da je vir vsega hudega rimska oblast. Če bi mogli najti močnega voditelja, bi si ustvarili lastno kraljestvo. In prepričani so pač, da bi bilo potem vse dobro. Toda ali bi res bilo? Ali more taka prekucija ljudskim množicam koristiti? Ko bi prišla nova oblast krepko na konja, bi spet zavladovala nad ljudstvom peščica pohlepnežev. Morda je tisti osamljenec to vedel. Množica ga je hotela za kralja, rada bi ga videla v prefekturi na Pilatovem mestu. Nato bi se tisti redki, ki bi mu pomagali do oblasti, razčeperili. Jeruzalem pa bi ostal, kar je bil. Sprememba vlade bi ljudstvu nič ne koristila.

Demetrij se je dvignil in prišel spet na glavno cesto, ki je bila dokaj prazna, tako da se je kar čudil. Do sončnega zahoda sta manjkali še dve uri. Nekaj neznanega je ustavilo ves promet. Vse mesto je bilo nenavadno prazno.

Tako v misli zatopljen je stopal s hriba. Kakšna vlada bi rešila svet? Vse vlade so pohlepne. Vse povsod je ljudstvo prenašalo vladarje, dokler se ni dovolj okrepilo, da se jih je otrslo in s tem napravilo prostor novi tiraniji. Korenika hudega ne tiči v glavnem mestu, ampak v vsej deželi, v rodu, v družini, v vsakem posamezniku. Demetrij je hrepenel, da bi se pogovoril s tistim Neznancem; rad bi zvedel, kaj on misli o vladah in kako bi po njegovem lahko potesili hrepenenje po plemeniti svobodi.

Nenadoma se je domislil, da bi mali, predrzni Atenec utegnil kaj vedeti o njem. Zato je pohitel nazaj proti mestu.

Na veliko začudenje je opazil, da je pojenjal skoraj ves dnevni vrvež. Celo na trgu je bilo le malo trgovcev. Obrnil se je do starega grškega prodajalca preprog in ga vprašal, če ve, zakaj tak mir. Starec je smeje se skomignil z rameni, ne da bi odgovoril.

»Se je mar kaj zgodilo?« je silil Demetrij.

Zasopel od napora je starec sedel na pravkar povezani sveženj preprog in se zvedavo zazrl v rojaka.

»Fant, ali res ne veš, kaj je? To je judovski velikončni večer. Vsi Judje so po svojih hišah. Kdor nima hiše, je zlezal kje drugod pod streho.«

»Za kako dolgo?«

»Do jutri zjutraj. Tedaj bodo navsezgodaj vstali, zakaj to je zadnji dan prazničnega tedna pashe, dan pripravljanja, ko je treba marsikaj postoriti. Kje pa si tičal, da tega ne veš?«

»Prvikrat sem v Jeruzalemu in ne poznam judovskih navad. Zadnji dve uri sem prebil na onem hribu. Tam je majhen oljčni gaj.«

»Že vem. Na Oljski gori v vrtu Getzemani. Nič posebnega. Si bil kdaj na Marsovem griču v Atenah?«

»Da. Lepo je tam.«

»To ljudstvo se ne razume na kiparstvo. To je proti njegovi veri.«

»Toda, saj je v templju mnogo kipov.«

»Da, vendar so jih postavili tujci.« Starec je vstal ter si zadel sveženj na hrbet.

»Ali mi lahko poveš, kje bi našel nekega začimbarja iz Aten?«

»Da. To je Popigos. Tam spodaj, okoli starega stolpa. Saj si moral tam mimo. Torej Popigos! Svetujem ti, da krepko primeš za mošnjo.«

»Rojaka pa vendar ne bo okradel.«

»Popigos bi okradel lastno mater.«

Demetrij se je zahvalil ter se napotil proti prefekturi. Bil je prepozno, da bi iskal grško prodajalno. Jo bo že jutri našel. Ljudje so vse povsod enaki. Judje sovražijo svojo oblast, Grki svojo prav tako. Toda če bi se spremenila samo oblast, bi se vendar nič ne spremenilo. Jedro hudega ni v tem. Hudo tiči v ljudeh, ki niso sposobni spremeniti drug drugega niti samega sebe. Preprogar zre zviška na začimbarja. Popigos bi okradel lastno mater. Tega pa nista kriva niti Tiberij niti Cezar. Tisti Osamljenec je to očitno vedel. Ni hotel postati kralj. Naj bo kralj kdor koli – rečeno je bilo, da je treba krepko prijeti mošnjo. Svet je v veliki stiski in hrepeni po nečem, kar bi jo sprostil – toda tega ne more izpeljati noben kralj.

V petek Demetrij ni čakal jutranje parade. Brž ko je postregel gospodu pri zajtrku, je odšel na pot. Ulice so bile nabito polne. V tržnem okolišju je moral prav paziti, da ni pohodil kakega kramarja, ki je sedel s prekrizanimi nogama ob revni branjarji. Na cesti so se gnetli tovorni osli, ki naj bi s svojimi tovari napolnili male bazarje. Izmozgane roke so moledovale in se iztezale za novčiči. Povsod revščina in trpljenje. Če naj bi verjeli Pavlu, so bili Judje prepričani, da je njihov Bog ustvaril ljudi po svoji podobi. Demetrij se je zgrozil in pohitel naprej.

Prodajalne ni mogel najti. Tik ob starem stolpu ob potoku Cedron je bil odprt prostor, kjer se je cepila cesta proti zahodu. Oster vonj po začim-

bah je popeljal Demetrija na pravo sled. Znan glas ga je pozdravil. »Semkaj adelfos, bratec!« je zaklical mali, klepetavi Atenec. Demetrij je bil res vesel, čeprav bi ob drugi priložnosti ne želel, da bi ga tak človek nagovoril z bratom. Stisnila sta si roke. »Upal sem, da te bom še videl. Ime mi je Zenos. Mislim, da sem ti to pozabil povedati.«

»In meni Demetrij. Dobro mesto si si izbral.«

»Da, dovolj prostorno je in vse lahko pregledaš od tod. Sinoči bi moral biti tukaj! Strašno razburjenje! Prijeli so Nazarečana. Našli so ga v starem vrtu.«

»Nazarečana? Ničesar ne vem. Kaj pa je zakrivil?« je brez posebne vneme vprašal Demetrij.

»Saj veš – moža na belem oslu, ki sva ga z dnjič videla.«

Zdaj je Korinčan oživel in zasul tovariša z vprašanji. Ta je bil vesel, da je lahko prodal, kar je vedel. »Že od nedelje zvečer so prefektove trume zasledovale tega Jezusa. Sinoči pa so ga prijeli ter ga s skupino prijateljev vred pripeljali v mesto.«

»Toda kaj je vendar storil?« je nestrpnost vprašal Demetrij.

»Obtožba pravi, da je ščuval ljudstvo in hotel postati kralj. Popigos misli, da mu bo trda predla, če ga obdolže veleizdaje.«

»Veleizdaje! Saj to je vendar nesmisel!« je razburjeno vzkliknil Demetrij. »Ta človek ni namerala prevreči oblasti. Saj sploh noče imeti nobene opravka s kakšno oblastjo. Veleizdaje? So mar vsi znoreli?«

»Ne. Tempeljski ljudje so ga morali odstraniti, sicer bi jim uničil trgovino. Ali nisi slišal, kako je postopal z njimi še isti dan, ko sva ga videla?«

»Niti besede. Kaj pa se je zgodilo?«

»Mnogokaj! Tempelj je kraj, kamor prinašajo ljudje svoje darove, kupujejo živali in jih sežigajo. To povzroča zoprn smrad, toda njihovemu Bogu je to všeč. Zato je tempeljsko preddverje polno trgovcev in njihovih živali. Ljudje prinesejo s seboj svoj denar in menjalci ga znotraj pri vratih zamenjujejo za tempeljski denar. To pomeni, da se pri tem debelijo.«

»Mar misliš reči, da prodajajo v tem krasnem templju živali?« je nejeverno vprašal Demetrij.

»V obokanem, marmornatem preddverju, kjer so tla in stene in oboki obloženi z najbolj izbranimi mozaiki, da še v Atenah ne najdeš nič lepšega. Ta dvor je poln telet, ovac in golobov. Lahko si misliš, kakšna podoba – toda niti predstavljati si ne moreš, kakšen smrad! No, ta Jezus je prišel z dežele – nekje iz Galileje – stopil v tempelj in vsa stvar mu ni bila prav nič všeč. Rekel je, da to ni kraj, kjer bi prodajali živali. In nato je najbrž zalotil menjalce pri goljufiji, kajti na kratko je opravil z njimi.«

»Res?« je dvomljivo vprašal Demetrij.

Zelo se je smejal začudenju novega znanca.

Se nadaljuje

OGLASI

Našim rojakom nudimo 10-odstotni popust na ugodna prenočišča in okusne jedi v HOTELU/GOSTIŠČU KRONA DOMŽALE in APARTMAJIH PIŠECE VILA SILVA MARIJA. Kontakt: 01 / 724-06-00.

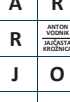
Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Slovenske razglednice

Pokrajina nad Škocjanskimi jamami, foto: Rafaelova družba

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1805	MATI BOŽJA NA BREZJAH	SVETOPI-SEMSKI PREROK	MESTO NA PODROČJU ARAB. PA-LESTINEV	JEZA PO LATINSKO	PRIHOD SV. DUHA	PEVSKA DRUŽINA IZ SEL NA KOROSKEM	DIVJA ŽIVAL		ŠVEDSKA	STROKOV-NO ZNANJE	ŽENSKO IME
ŠTAJERSKA PRESTOLNI-CA								DIRKALIŠČE V BELGIJI FIL. SOLA V ATENAH			
									OSEBNI ZAIIMEK MOŠKO IME		
VEDA O RO-MANSKIH JEZIKIH IN KNJIŽEVN.											
IME ZA JEZUSA V KORANU				AVTO OZN. ZA KOPER 6. ČRKA ABECEDE			DEL BESEDE OGLAS PODSTREŠ-NA SOBICA				SLOVENSKA POKRAJINA
11. ČRKA ABECEDE		MOŠKO IME DRŽAVA V HIMALAJI					GORA NAD BOVCEM ORANJE				
MARIJINA MATI				SPOMIN NA JUD. BORCE CISTERCIJ. SAMOSTAN				SKRAJŠANO M. IME NAŠA CELINA			
POSLOVNA ENOTA			KRAJ POD PREDILOM ANTON TRSTENJAK							21. ČRKA ABECEDE KAR JI PRIPADA	
PREDSTOJ-NIKI SAMO-STANOV						ROBERT VELIKONJA NEBESNI POJAV			NEŽA REBERC ŽENSKO IME		
RODITELJI-CA BOŽJEGA SINA ŠPANIJA						
ANTON LAJOVIC			SKALA V MORJU DEL ŽIVAL-SKE GLAVE				OVČJI SAMEC TONIN BREZ T				
GRAM		ZDRUŽENI NARODI POBOŽNI POTNIK			KRAJ BLIZU GROSUPLJA FRANČOSKI KIPAR						
NEKDANJI GUVERNER BANKE SLOVENIJE						SLOVENSKA GORA REDKO ŽEN-SKO IME					
AMER. MOŠKO IME				POMANJ. ZA BABICO ŽENSKO IME				AVSTRIJA SLOVENSKI PRIIMEK		12. ČRKA ABECEDE ČEBELJA DRUŽINA	
	MLADI LUDJE METOD PIRIH								ROJC ANTON IVAN IFKO		
SMUČARKA ATLETINJA PETRA						REKA V AM. ... GRANDE 18. ČRKA ABECEDE					AMPER
KRATICA ZA JAVNO PREDSTA-VITEV			BREZPRAV- JE, NERED								

MALO ZA ŠALO

Možakar je prišel k psihiatru in prosil za pomoč:
»Moj tast postaja senilen. Cel dan sedi v banji in se igra z gumijastim krokodilčkom.«

»Pa mu pustite to zadovoljstvo,« je svetoval psihiater.

»To pa že ne! Krokodilček je moj!«

Mama jezno okara svojega sina: »Že eno uro te kličem, tebe pa od nikoder. Le kaj bo iz tebe?!?«

»Natakar.«

Na policijski postaji v večjem mestu so policajem kupili konje.

Dva izmed njih, ki sta tudi dobila konja, se pogovarjata:

»Poslušaj, kako bova pa ločila konja, če sta pa oba enaka?«

»Ti svojemu odreži rep, pa ne bova zamešala.«

In res tako naredita. Naslednji dan, ko imajo zbor, komandir zagleda konja brez repa. Zgrožen zavpije: »Zakaj pa sta konju odrezala rep?!?«

Eden izmed policajev mu tiho odgovori: »Gospod, da bi ju lahko razlikovala.«

»Pa kaj ne vidita, da je črni konj večji od belega?!?«

Janezek je zaspal in ko je prepozno prišel v šolo, ga učiteljica vpraša, zakaj je zamudil. Janezek odvrne, da je sanjal, da je bil na nogometni tekmi. Učiteljica odvrne, da to ni izgovor, Janezek pa: »Kaj morem, če so igrali dva podaljška.«

Janezek dobi novo kolo in se gre takoj peljat. Pelje prvi krog, mama ga gleda in Janezek se zadere: »Mami, glej, brez nog!« Pripelje izza hiše drugi krog in na ves glas kriči: »Mami, glej, brez rok!« Po tretjem krogu pa Janezek zavpije: »Mami, glej, brez zob!«

Gorenjec se razburja v čistilnici: »Ne bom plačal tega računa! Prati sem dal samo tri srajce, na računu pa je še kup drugih stvari!«

»Gospod, v žepih vaših srajc smo našli še dve spodnji majici, tri pare nogavic in dvojne spodnje hlače.«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1804

ŠIFRA 1804	VETER I VINDOR	LABELJANA V HIRKALAJ OČI	VRHARNOJI MISOVNIKI OŠEKE	ŠANCI DO ŠANCI	SUNČOVY KRALJ DO SOCI	KOSK	NOJAN UREBN	MESTO OB BRAVI	ČEŠEK REKA	NETIČNO PRANILNE	VEŠKOVNO V KROKODIL RABOČI
VSTAJARNO- PRAKTEČNA	V	E	L	I	K	O	N	O	Č	N	A
USPEŠEN ZAKLONČEK	Z	M	A	G	A	U	R	I	E	L	
POZDRAVI REZURUŠI PROMOU V PROMOU	H	O	Z	A	N	A	M	M	E		
ČEBELJA ZABREK	O	N	A	A	L	K	O	H	O	L	
ŠANCI V LAZI REZE PLAČKA	D	A	R	I	L	O	Ž	O	R	U	
NOVŠEKA	N	I	V	J	U	Č	A	J			
KRATICA REZURUŠI GA IMENA	I	H	S	S	A	R	D	E	L	A	
ČRNOGOS- PISKI MORSKO MESTO	K	O	T	O	R	S	O	V	A		
POKRALNA V HIRKALAJ MESTO V SOŠKI DOL	K	T	I	B	E	T	L	A	S		
KOVAČ EDVARD	K	E	S	M	E	T	A	R	J	I	
ZASITA ZODI	O	M	E	T	K	O	R	A	V		
S PLUNDA NAHVALNO MELUR	B	A	L	O	N	J	O	K	I		
ANDRI MELUR	A	Ž	J	O	B	I	V	A	N		
KRATKO POŠTARNO PREŠKOTI	R	E	K	S	T	O	A	R	A		
ITALIA	I	U	P	S	M	E	L	T			
ZAKOVOL- NI ŠANCI KMATIČNE KROKODIL	D	E	M	O	K	R	A	T	A	D	